

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС»

**кафедра цивільно-правових дисциплін
навчально-науковий інститут права та психології**

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Форми здобуття вищої освіти	денна/заочна форми навчання
Мова викладання	українська
Навчальний рік	2025-2026
Форма підсумкового контролю	екзамен

Науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання навчальної дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Цивільне право та процес (Civil law and process)
Науково-педагогічний працівник (-ки)	Полішко Наталія Леонідівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0002-3898-3896
Контактний тел.	(067) 979 20 74
E-mail:	ekspertndeks@i.ua
Науково-педагогічний працівник (-ки)	Герасимчук Лідія Вікторівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0002-8046-7027
Контактний тел.	(067) 399 22 18
E-mail:	gerasymchuklidiya@gmail.com
Науково-педагогічний працівник (-ки)	Калінюк Анжела Леонідівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0001-8032-3632
Контактний тел.	(067) 830 33 34
E-mail:	angel.kalinuk@gmail.com

Розклад навчальних занять:

1. Для денної форми навчання – згідно розкладу організації освітнього процесу в поточному семестрі;
2. Для заочної форми навчання - згідно розкладу занять навчально-екзаменаційної сесії в поточному семестрі.

Консультації:

Очні консультації: з 14.00 до 16.30 відповідно до графіка чергувань науково-педагогічних працівників кафедри.

Online-консультації: за допомогою електронної пошти (kcpnipp@gmail.com), месенджерів і платформи Zoom, Пн-Пт з 9:00 до 16:00.

Сторінка дистанційного курсу

Для денної форми навчання – <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3456>

Для заочної форми навчання - <https://learn.navs.edu.ua/course/view.php?id=392>

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	<p>досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті цивільно-правових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням цивільного права; усвідомлення значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, засвоєння теоретичних положень науки цивільного процесу, ознайомлення з порядком розгляду і вирішення цивільних справ, формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань.</p>
Тривалість	<p>Навчальна дисципліна вивчається протягом одного семестру</p>
Форми та методи навчання	<p>Навчальна дисципліна проводиться в очній (offline) та змішаній (blended) формах відповідно до структури освітнього процесу, тематичного плану та розкладу занять.</p> <p>Під час освітнього процесу використовуються наступні методи навчання:</p> <p>1) Інтерактивні методи: Відповіді на запитання і опитування думок студентів у форматі полілогу або групової бесіди. Аналіз історій і ситуацій. Дискусії, дебати, полеміки. Мозковий штурм. Відпрацювання навичок. Ігрове перевтілення.</p> <p>2) Активні методи: Моделювання професійної діяльності. Навчання інших. Метод активних ігор.</p> <p>3) Інноваційні методи: Компетентнісний (відповідно до ОПП ЗВО). Інтегровані методи навчання (безпосередньо такі - заняття-ділова зустріч, заняття-навчальна конференція, заняття-інсценування), Проектно-дослідницький метод. Робота з інформацією (відеоогляд, сторітелінг - за конкретно заданим напрямком).</p>

	<p>4) Практичні методи: Практичні роботи. Вправи. Творчі роботи.</p> <p>5) Методи дистанційного навчання: Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle; Онлайн дискусії; Індивідуальне і групове консультування. Викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання; Віддалені практикуми і тестування; Відеозаписи лекцій; Вікторини, бліц-опитування, квізи;</p>
Система поточного контролю	Здійснюється у процесі вивчення навчальної дисципліни з метою виявлення ступеня розуміння здобувачами засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Як правило, здійснюється на семінарських, практичних заняттях та тренінгах.
Система підсумкового контролю	Оцінювання знань здобувачів з дисципліни, яке здійснюється одночасно із закінченням курсу семінарських та практичних занять і є визначенням рівня знань засвоєння кожним здобувачем навчальної програми сумою балів у діапазоні від 0 до 40 балів.
Пререквізити (Prerequisite)	Теорія держави та права; історія держави та права; юридична деонтологія; конституційне право; юридична логіка; адміністративне право; кримінальне право; соціологія; юридичне документознавство; судові та правоохоронні органи
Постреквізити (Postrequisite)	Кримінальний процес; криміналістика; адміністративний процес; господарське право та процес; правовий захист дітей у профілактиці кримінальних правопорушень

Компетентності відповідно до першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня бакалавр зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.</p> <p>СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p>

Здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня бакалавр зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» повинні продемонструвати такі результати навчання («hard skills»):

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РНІ 11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- ✓ здатність приймати рішення та розв'язувати проблеми;
- ✓ зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки, проекти ділової документації, тощо);

- ✓ застосовувати на практиці набуті теоретичні знання щодо закономірностей правових явищ в сфері цивільного права та процесу;
- ✓ аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію, що вміщена у матеріальних джерелах професійної інформації;
- ✓ свідомо і доречно використовувати термінологічні поняття, категорії цивільного права та процесу.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Загальна характеристика цивільного права України	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільного права. 2. Предмет та метод цивільного права. 3. Система цивільного права. 4. Принципи та функції цивільного права. 5. Цивільне законодавство. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування концепції приватного права та його поняття. 2. Право приватне і публічне. 3. Приватне право і цивільне право. 4. Предмет науки цивільного права. 5. Розвиток цивілістичної науки. 6. Цивільне право як навчальна дисципліна. 7. Форми цивільного законодавства. 8. Акти цивільного законодавства. 9. Дія актів цивільного законодавства. 10. Договір як форма цивільного законодавства. 11. Звичаї. Міжнародні договори. 12. Аналогія права і аналогія закону в цивільному праві. 13. Значення судової практики. 	<p>1. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу</p> <p>Загальні методичні поради:</p> <p>Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. <i>Дайте відповідь на таке ствердження:</i> „Дія законів в часі полягає в тому, що закон не має зворотної сили і застосовується тільки до тих відносин, які виникнуть після вступу його в силу.” а) так б) ні.</p> <p>2. <i>Дайте відповідь на таке ствердження:</i> „Дія законів у просторі означає, що нормативні акти діють тільки на тій території, де виникла необхідність у їх застосуванні”. а) так б) ні.</p> <p>3. <i>Дія законів по колу осіб означає, що:</i> а) закон розповсюджується на іноземців; б) закон розповсюджується на громадян, які займають особливе становище в суспільстві; в) закон розповсюджується на всіх громадян, незалежно від країни та місця їх проживання; г) закон розповсюджується на всіх громадян, що знаходяться на території, де діє цей закон.</p> <p>4. <i>Дайте відповідь на таке ствердження:</i> „ Акти цивільного законодавства регулюють відносини, які виникли з дня набрання ними чинності.” а) так б) ні.</p> <p>5. <i>Інституційна система цивільного права передбачає розподіл правових норм за:</i> а) статтями; б) інститутами; в) значенням.</p> <p>6. <i>Суть пандектної системи полягає в тому, що вона передбачає:</i> а) поділ цивільного права на основну частину та додаткову; б) виділення загальної частини цивільного права; в) виділення загальної частини цивільного права і відокремлення речового права від зобов'язального.</p> <p>7. <i>Цивільно-правові норми та інститути поділяються на:</i></p>

		<p>а) первинні та вторинні; б) порівняльні та розмежувальні; в) загальні та спеціальні; г) особливі та менш особливі.</p> <p>8. <i>Цивільне право – це наука:</i> а) теоретико-історична; б) прикладна; в) галузева; г) міжгалузева.</p> <p>9. <i>Дайте відповідь на таке твердження:</i> „Цивільне право – це система нормативних актів, а цивільне законодавство – це сукупність юридичних норм”. а) так б) ні.</p> <p>10. <i>Окрім названих принципів цивільного права назвіть ще один.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - принцип неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини; - принцип неприпустимості позбавлення права власності, крім випадків встановлених Конституцією України та законом; - принцип свободи підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; - принцип судового захисту цивільного права і інтересів; - принцип справедливості, добросовісності та розумності; <p>2. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.
--	--	---

		<p>10. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>11. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>12. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>13. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>14. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>15. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>16. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>17. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>18. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>19. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напряму розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи цивільного права 2. Функції цивільного права. 3. Принципи цивільного права. 4. Джерела цивільного права. 5. Способи та процесуальні форми захисту цивільних прав.
Тема 2. Цивільні правовідносини	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 3. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	<p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільної правосуб'єктності. Фізична особа (громадянин) як суб'єкт цивільного права. Правоздатність і дієздатність. 2. Визнання особи недієздатною, обмеження дієздатності. 3. Визнання особи безвісно відсутньою, оголошення особи померлою. 4. Поняття та ознаки юридичної особи. 5. Виникнення та припинення юридичних осіб. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення про фізичну особу. 2. Правосуб'єктність фізичних осіб як передумова визнання учасником цивільних відносин. 3. Акти цивільного стану. 4. Особливості цивільно-правового статусу фізичної особи – підприємця. 5. Правоздатність фізичної особи. 6. Розвиток концепції особистих немайнових прав фізичної особи. 7. Поняття і види особистих немайнових прав фізичної особи. 8. Зміст особистих немайнових прав. 9. Окремі види немайнових прав. 10. Диференціація дієздатності. 	<p>1. Підготовка рефератів</p> <p>Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст цивільної правоздатності фізичної особи. 2. Види обмеження цивільної правоздатності фізичної особи. 3. Підстави та правові наслідки обмеження фізичної особи у дієздатності та визнання її недієздатною. 4. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. 5. Організаційна єдність юридичної особи. 6. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб та порядок їх реалізації. 7. Створення ю юридичних осіб. 8. Види юридичних осіб. 9. Поняття та значення опіки та піклування. 10. Підстави встановлення опіки та піклування. 11. Права та обов'язки опікунів та піклувальників. 12. Припинення опіки та піклування.

	<p>11. Обмеження дієздатності фізичної особи і визнання її недієздатною.</p> <p>12. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою і оголошення її померлою.</p> <p>13. Поняття та ознаки юридичної особи.</p> <p>14. Сутність юридичної особи.</p> <p>15. Цивільна правосуб'єктність юридичної особи.</p> <p>16. Класифікації юридичних осіб.</p> <p>17. Види (форми) юридичних осіб приватного права.</p> <p>18. Органи юридичної особи.</p> <p>19. Способи індивідуалізації юридичних осіб (місце знаходження, найменування, товарний знак, виробнича марка).</p> <p>20. Види та зміст установчих документів юридичних осіб.</p> <p>21. Філії та представництва юридичних осіб.</p> <p>22. Порядок виникнення юридичних осіб.</p> <p>23. Припинення юридичних осіб. Визнання юридичної особи банкрутом.</p> <p>24. Господарські товариства: поняття і вид.</p> <p>25. Об'єднання фізичних осіб як юридичної особи (політичні партії, професійні спілки, інші об'єднання).</p> <p>26. Поняття та види кооперативів.</p> <p>27. Правовий статус релігійних організацій.</p> <p>28. Історична необхідність цивільної правосуб'єктності держави.</p> <p>29. Загальна характеристика держави і її формувань як суб'єктів цивільного права.</p> <p>30. Держава як суб'єкт права власності.</p>	<p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу</p> <p>Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Повну цивільну дієздатність має фізична особа, яка досягла ... а) 16 років б) 18 років в) 14 років г) 20 років</p> <p>2. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> У разі визнання шлюбу недійсним з підстав, не пов'язаних з протиправною поведінкою неповнолітньої особи, набута нею повна цивільна дієздатність ... а) скасовується б) зберігається в) зберігається частково</p> <p>3. <i>Яка з приведених відповідей є невірною?</i> Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка... а) досягла 18 років; б) досягла 16 років; в) працює за трудовим договором; г) є неповнолітньою, але записана матір'ю або батьком дитини</p> <p>4. <i>З наведених відповідей знайдіть правильні.</i> Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка... а) досягла 16 років; б) визнана лікарями особою з підвищеними розумовими здібностями; в) бажає займатися підприємницькою діяльністю; г) займає керівну посаду.</p> <p>5. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена... а) може самостійно вчиняти лише дрібні побутові правочини; б) не може вчиняти ніяких правочинів; в) може самостійно вчиняти лише правочини, передбачені в законі для даної категорії осіб.</p> <p>6. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Відповідальність за шкоду, завдану недієздатною фізичною особою, несе ... а) вона сама; б) її опікун; в) близькі родичі; г) держава.</p> <p>7. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо... а) протягом одного року в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування;</p>
--	--	---

		<p>б) протягом трьох років в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування;</p> <p>в) протягом шести місяців в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування;</p> <p>г) протягом двох років в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування.</p> <p>8. Знайдіть правильну відповідь. Фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом ...</p> <p>а) одного року; б) двох років; в) трьох років; г) шести місяців.</p> <p>9. Знайдіть правильну відповідь. Фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо вона пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підставу припускати її загибель від певного нещасного випадку, - протягом ...</p> <p>а) 6 місяців; б) 1 року; в) 2 років; г) 3 років.</p> <p>10. Знайдіть правильну відповідь. Фізична особа, яка пропала безвісти у зв'язку з воєнними діями, може бути оголошена судом померлою після спливу</p> <p>а) 1 року; б) 2 років; в) 3 років; г) 6 місяців.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».
--	--	--

		<p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С-petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави для визнання фізичної особи недієздатною. 2. Підстави для визнання фізичної особи обмежено дієздатною. 3. Оголошення фізичної особи померлою. 4. Визнання особи безвісти зниклою. 5. Встановлення опіки над дітьми, позбавленими батьківського піклування.
Тема 4. Об'єкти цивільних прав	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 6. Правочини	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та правова природа правочину. 2. Види правочинів. 3. Умови дійсності правочинів. 4. Поняття та види недійсних правочинів 5. Роль Національної поліції України у визнанні правочину недійсним. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення про правочини. 2. Недійсність правочину. Поняття та види недійсних правочинів. 3. Правові наслідки недійсності правочину (окремих його частин). 	<p>1. Підготовка рефератів</p> <p>Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Реферат (довідка) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правочини із вадами волі: основні теоретичні та практичні аспекти 2. Корпоративні правочини: питання кваліфікації 3. Правочини з використанням електронної форми представлення інформації 4. Правочини з підприємством як єдиним майновим комплексом 5. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми

		<p>8. Правочин, що базується на особливо довірчих відносинах між суб'єктами, які його вчиняють, називається: А) умовний; Б) алеаторний; В) фідучіарний; Г) абстрактний.</p> <p>9. Правочин, що пов'язаний з особливим ризиком для сторін, називається: А) алеаторний; Б) фідучіарний; В) біржовий; Г) каузальний.</p> <p>10. Правочин, в якому підстава вчинення не впливає на його дійсність, називається: А) реальний; Б) консенсуальний; В) каузальний; Г) абстрактний.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших
--	--	---

		<p>помилки.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> «Дрібні побутові правочини» як основний вид правочинів, які вчиняють малолітні особи. Публічна обіцянка винагороди та умовні правочини (питання співвідношення). Правочини та їх недійсність в інформаційному суспільстві. Правочини, вчинені під впливом насильства як вид оспорюваних правочинів. Значні правочини акціонерного товариства (порівняльно-правова характеристика).
Тема 7. Представництво. Довіреність.	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 8. Строки та терміни в цивільному праві	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 9. Відповідальність в цивільному праві	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 10. Право власності. Захист права власності	<p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття права власності. Способи набуття права власності. Способи припинення права власності. Умови виникнення та припинення права приватної власності фізичних осіб. Здійснення фізичними та юридичними особами права приватної власності. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> Право приватної власності фізичної особи. Право власності юридичних осіб. Право державної та комунальної власності. Право спільної власності. Сервітут, емфітевзис та суперфіцій. Володіння. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Позов про визнання права власності. <p>Практичне заняття:</p> <p>Ситуаційна задача 1.</p> <p>Фабула задачі:</p>	<p>1. Підготовка рефератів</p> <p>Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> Форми права власності Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні Межі та обмеження права власності Акція як об'єкт права власності Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу</p> <p>Загальні методичні поради:</p> <p>Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. До зобов'язально-правових засобів захисту права власності відноситься:</p> <p>А) позов про витребування майна з чужого незаконного володіння;</p> <p>Б) позов про усунення перешкод, що зважають здійсненню права власності;</p>

	<p>Кромов купив у Сизова холодильник, за договором право власності у нього виникло з моменту укладення договору. Він уплатив Сизову 220 грн. та обіцяв забрати холодильник через 10 днів. Однак наступного дня Сизов був заарештований та притягнутий до кримінальної відповідальності за розкрадання державного майна. У зв'язку з цим майно Сизова було описане слідчим.</p> <p>Питання: Відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК.</p> <p>Завдання: З якого моменту набувається право власності річ за договором згідно загальних положень ЦК? Який спосіб захисту права власності може застосувати Кромов, охарактеризуйте його? Якщо холодильник був втрачений, який спосіб захисту права власності може застосувати Кромов?</p> <p>Ситуаційна задача 2. Фабула задачі: Пан Стародубцев продав пану Марченку телевізор. За домовленістю сторін Марченко повинен був забрати телевізор через два дні. Вночі в квартирі Стародубцева трапилась пожежа в результаті якої згорів зазначений телевізор. Стародубцев відмовився повернути Марченку отриману за телевізор грошову суму посилаючись на те, що Марченко як власник телевізора несе ризик випадкової загибелі речі. Марченко звернувся до суду.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен винести суд?</p> <p>Ситуаційна задача 3. Фабула задачі: Під час проходження археологічної практики студенти другого курсу історичного факультету ОДУ Сіренко та Петров знайшли на розкопках кургану декілька старовинних золотих прикрас. Сіренко запропонував Петрову розділити знахідки між собою і нікому не говорити про це.</p> <p>Завдання: Чи законна пропозиція Сіренка? Які дії повинні вчинити Петров та Сіренко згідно чинного законодавства?</p> <p>Ситуаційна задача 4. Фабула задачі: Пан Пилипчук звернувся до директора державного підприємства з проханням продати йому токарний станок, котрий, за його словами, й так не використовується в зв'язку зі спадом виробництва.</p> <p>Однак директор відмовив, посилаючись на те, що не має права розпоряджатись державним майном.</p> <p>Завдання: Чи має директор право продати станок? Хто і в якому порядку може розпоряджатись обладнанням, яке є на підприємстві?</p> <p>Ситуаційна задача 5. Фабула задачі: Пан Петренко, власник невеликого будинку, тривалий час був відсутнім. Вікна та двері були заколочені. Районна адміністрація розпорядилася відкрити будинок. Після складання акту про зруйнованість будинку на 75 відсотків земельна ділянка, на якій знаходився будинок була відведена під</p>	<p>В) позов про визнання права власності; Г) вимога про повернення безпідставно одержаного за рахунок власника майна.</p> <p>2. Цивільно-правові засоби захисту права власності, що здійснюються на підставі припису закону за допомогою суду та інших державних органів, називаються: А) приватні; Б) самоврядні; В) легітимовані; Г) персональні.</p> <p>3. Цивільно-правові засоби захисту права власності, що здійснюються власниками самостійно, без звернення до суду та інших державних органів, називаються: А) приватні; Б) публічні; В) судові; Г) адміністративні.</p> <p>4. Негаторний позов відноситься до: А) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Б) речово-правових засобів захисту права власності; В) спеціальних засобів захисту права власності; Г) самоврядних засобів захисту права власності.</p> <p>5. Віндикаційний позов відноситься до: А) спеціальних засобів захисту права власності; Б) приватних засобів захисту права власності; В) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Г) речово-правових засобів захисту права власності.</p> <p>6. Позов про визнання правочину недійсним відноситься до: А) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Б) самоврядних засобів захисту права власності; В) спеціальних засобів захисту права власності; Г) речово-правових засобів захисту права власності.</p> <p>7. Позов про визнання права власності відноситься до: А) речово-правових засобів захисту права власності; Б) спеціальних засобів захисту права власності; В) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Г) приватних засобів захисту права власності.</p> <p>8. Віндикаційний позов – це: А) позов власника про усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпоряджання своїм майном; Б) позов неволодіючого власника до фактичного набувача про витребування індивідуально-визначеного майна з чужого незаконного володіння; В) позов неволодіючого власника до фактичного набувача про витребування майна,</p>
--	--	--

	<p>забудову Костянтинову. Будинок пана Петренка безоплатно передали Костянтинову, як будівельний матеріал. Костянтинов на протязі літнього будівельного періоду повністю відновив будинок, перепланував та капітально відремонтував його.</p> <p>Восени на попереднє місце проживання повернувся пан Петренко і звернувся до Костянтинова з вимогою про повернення йому будинку. На що Костянтинов запропонував Петренко звернутися до районної адміністрації. Районна адміністрація визнала претензію Петренка безпідставною, посилаючись на його тривалу відсутність.</p> <p>Завдання: В якому порядку і як саме треба вирішити спір?</p> <p>Ситуаційна задача 6. Фабула задачі: Пані Колісниченко розбираючи речі отримані у спадщину від батька виявила серед них декілька сплавів платини. Вона розповіла про це своїй приятельці, яка повідомила фінансовий орган про те, що у власності приватної особи знаходиться майно, яке не повинно бути у приватній власності. Пані Колісниченко не заперечувала факт наявності в неї платини. Фінансовий орган вручив пані Колісниченко припис про необхідність розпорядження платиною у встановленому законом порядку. Оскільки пані Колісниченко цього не зробила, до неї пред'явили позов про примусове відчуження платини з відшкодуванням її вартості за державними розцінками. Пані Колісниченко проти позову заперечувала, посилаючись на те, що ринкова вартість платини значно вище.</p> <p>Завдання: Вирішіть справу.</p> <p>Ситуаційна задача 7. Фабула задачі: Одна релігійна організація (юридична особа) вирішила створити підсобне підприємство для виробництва речей, необхідних для поховання за церковним обрядом. З цією метою був створений статут підсобного підприємства. В ньому передбачалася передача церковного майна в господарське відання підприємства та відрухування частини прибутку на потреби засновника. Реєструючи органи, куди були направлені статутні документи, відмовилися реєструвати підсобне підприємство у якості юридичної особи, посилаючись на те, що на праві господарського відання може належати лише державне або комунальне майно. Вони запропонували релігійній організації обрати іншу організаційно-правову форму комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних задач. Представники релігійної організації звернулися до юриста за консультацією.</p> <p>Завдання: Яке роз'яснення необхідно їм дати?</p> <p>Ситуаційна задача 8. Фабула задачі: Іванов та Сидорова проживали однією сімєю без реєстрації шлюбу протягом 6 років. Після 6 років стосунків Іванов залишив Сидорову,</p>	<p>визначеного родовими ознаками, з чужого незаконного володіння;</p> <p>Г) позов про визначення порядку володіння, користування і розпорядження майном, що є спільною власністю кількох осіб.</p> <p>9. Негаторний позов – це:</p> <p>А) позов про переведення прав і обов'язків покупця за договором купівлі-продажу;</p> <p>Б) позов про порядок утримання майна;</p> <p>В) позов неволодіючого власника до фактичного набувача про витребування індивідуально-визначеного майна з чужого незаконного володіння;</p> <p>Г) позов власника про усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпорядження своїм майном.</p> <p>10. Однією з умов пред'явлення позову про визнання права власності є:</p> <p>А) існування перешкод у здійсненні власником права користування та розпорядження своїм майном;</p> <p>Б) викрадення майна у власника або особи, якій він передав майно у володіння;</p> <p>В) оспорювання права власності власника майна або невизнання його іншою особою;</p> <p>Г) наявність обставин, що можуть порушити права власника у майбутньому.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.
--	---	--

	<p>оскільки знайшов собі кращу пару. Сидорова подала позов у суд про поділ спільного сумісного майна, оскільки під час спільного проживання вони з Івановим придбали мебельний гарнітур вартістю 20 000 грн., пральну машину вартістю 9000 грн. та Сидорова взяла кредит на придбання автомобіля у сумі 200 000 грн.</p> <p><i>Завдання: Чи належить вказане майно до спільної сумісної власності. Яке рішення повинен прийняти суд?</i></p> <p>Ситуаційна задача 9. Фабула задачі: Скульптор Анікеев давно хотів встановити скульптурний портрет на могилі своєї матері, але не міг знайти для цього необхідний мармур. Сторож цвинтаря за домовленістю з Анікеевим достав йому за плату необхідний мармур, знявши його з однієї з покинутих могил. Документи про те, хто похований в цій могилі, під час війни виявилися загубленими і її на протязі багатьох років ніхто не відвідував. Анікеев зробив із мармура портрет своєї матері та поставив його на могилу. Дізнавшись про це, прокурор пред'явив до Анікеева позов про стягнення в доход казни вартості витраченого мармура за ринковими розцінками. До сторожа був пред'явлений позов про стягнення в доход казни сум, що були отримані від Анікеева.</p> <p><i>Завдання: Дайте правову оцінку діям прокурора, посилаючись на чинне законодавство.</i></p> <p>Ситуаційна задача 10. До фермерського господарства пана Онопрієнко пристала корова. Оскільки корову нічим було годувати, фермер забив її, м'ясо продав на базарі, а шкуру передав на шкіряний завод в обмін на шкіряні вироби. Через два місяці з'явився власник корови.</p> <p><i>Завдання: До кого і які вимоги він може пред'явити згідно чинного законодавства?</i></p> <p>Ситуаційна задача 11. Пані Чумаченко на протязі тривалого часу володіла житловим будинком: проживала в ньому, частину приміщень здавала дачникам при цьому сплачувала податки та страхові збори. При оформленні спадкових прав після смерті пані Чумаченко з'ясувалося, що власником будинку значиться інша людина, в якій пані Чумаченко після війни купила будинок згідно правочину, що був укладений у неналежній формі. На цій підставі державний орган реєстрації прав на нерухоме майно відмовив спадкоємцям у видачі довідки про приналежність будинку пані Чумаченько, а нотаріус відмовив їм у видачі свідоцтва про право власності на спадщину. Спадкоємці ж доказували, що навіть якщо право власності на будинок свого часу і не було належним чином оформлено, пані Чумаченко могла стати власником будинку на підставі набувальної давності, і тому будинок в порядку спадкування повинен перейти до них.</p> <p><i>Завдання: Вирішить спір.</i></p> <p>Ситуаційна задача 12.</p>	<p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість грамагічних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напряом розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гарантії права власності на землю в Україні 2. Інститут права власності за чинним цивільним законодавством і європейські стандарти з охорони права власності. 3. Право власності на інформацію 4. Право власності в розумінні Європейського суду з прав людини (загальна характеристика). 5. Види обмежень права власності на землю.
--	---	--

	<p>Фабула задачі: Пелевін, який є власником приватного будинку, з метою охорони своєї приватної власності встановив по верхній частині двометрового паркану, що огорожує його будинок, провід, по якому пропустив електричний струм. Дільничний зауважив, що такими діями Пелевін створює небезпеку здоров'ю та життю громадян і попросив убрати електричний провід. Пелевін відмовився убрати повід, мотивуючи це тим, що провід знаходиться на паркані на висоті двох метрів і не може завдати шкоди нікому, окрім правопорушників, які посягають на його власність. Місцева державна адміністрація своїм рішенням зобов'язала Пелевіна прибрати провід. Пелевін подав до суду позов до місцевої державної адміністрації про визнання її рішення таким, що обмежує його права як власника. <i>Завдання: Яке рішення може винести суд?</i></p> <p>Ситуаційна задача 13. Фабула задачі: В грудні 2016 року Іванова одружилася з іноземцем. У травні 2017 року Іванова за кошти своєї матері придбала квартиру. В листопаді 2017 року шлюб Іванової з іноземцем було розірвано за рішенням суду. Колишній чоловік Іванової пред'явив вимоги на частину квартири. Вона відмовила йому, мотивуючи тим, що він іноземець. <i>Завдання: Чи може іноземець бути суб'єктом права приватної власності на квартиру? Якщо так, то яку частину квартири, і на підставі чого він може отримати?</i></p> <p>Ситуаційна задача 14. Фабула задачі: Пан Тарасов був власником квартири. В січні 2014 року він зник безвісті. Через 3 роки (в січні 2017 року) у судовому порядку він був оголошений померлим. В нотаріальній конторі був заповіт, який залишив пан Тарасов, в якому він заповідав квартиру своєму племіннику Івану Петрову. Через 6 місяців після набрання законної сили рішенням суду про оголошення пана Тарасова померлим, Івану Петрову було видано свідоцтво про право на спадщину на означену квартиру. Через деякий час (у листопаді 2017 року) Іван Петров продав квартиру пані Іванчук. В червні 2018 року пан Тарасов, який раніше був оголошений померлим, з'явився і став вимагати від пані Іванчук повернення йому квартири. Пані Іванчук відмовилася повернути пану Тарасову квартиру, придбану у Івана Петрова. <i>Завдання: Визначте підстави і час виникнення права приватної власності на квартиру у Івана Петрова і пані Іванчук, та підстави і час припинення права приватної власності на квартиру у пана Тарасова. Дайте правову оцінку діям усіх названих вище осіб.</i></p>	
Тема 11. Право інтелектуальної власності	Виноситься на самостійне вивчення	

<p>Тема 12. Спадкове право</p>	<p>Практичне заняття: Ситуаційна задача 1. Фабула задачі: У померлої Громової залишилися два дорослих сина – Сергій та Микита. Спадкове майно, що залишилося після смерті Громової, складалося з житлового будинку, дачі та предметів домашньої обстановки та вжитку. Через декілька днів після похорон матері Сергій пояснив Микитові (який страждав на алкогольну залежність), що ще за життя мати все своє майно заповідала йому, Сергійкові. Але оскільки вони рідні брати, то він, Сергій, дозволяє йому, Микитові, взяти собі деякі речі з предметів домашньої обстановки та вжитку. Микита не заперечував, подякував братові і того ж дня забрав собі старенький холодильник, оскільки його власний холодильник незадовго перед цим вийшов з ладу. Через півроку, оскільки інших заяв не поступало, державний нотаріус видав Громову Сергію свідоцтво про право на спадщину за законом на все майно. Через два роки Микита Громов, якому стало відомо про відсутність заповіту, розповів цю історію знайомому юристу. <i>Завдання: Яку консультацію може дати юрист Микитові з приводу захисту його прав?</i></p> <p>Ситуаційна задача 2. Фабула задачі: Під час сварки, у стані ревності та сильного душевного хвилювання Миронова Р. вбила свого чоловіка Миронова О. Її було засуджено за вбивство у стані афекту, але від відбування покарання було звільнено, оскільки на момент вбивства вона знаходилася у стані вагітності. Після смерті Миронова залишилася п'ятикімнатна квартира, що була придбана ним та його дружиною під час шлюбу. Крім дружини – Миронової Р. та спільного з нею сина Івана 2 років, у померлого залишилися донька від другого шлюбу – Катерина, 11 років, відносно якої він був позбавлений батьківських прав в судовому порядку, та старенька мати. Крім того, син Миронова О. від першого шлюбу – Роман, який загинув 4 роки тому, мав від першого шлюбу сина Ігоря, а від другого – доньку Вікторію та сина В'ячеслава. <i>Завдання: Визначте коло спадкоємців за законом та їх частки у спадковому майні.</i></p> <p>Ситуаційна задача 3. Фабула задачі: Пан Соломонов залишив заповіт, за яким все його майно після його смерті переходило до дружини та доньки. 23 травня Соломонов помер. Між спадкоємцями за заповітом та спадкоємцями за законом виник спір про право на спадщину. Заповіт заперечували: 1. Син Олексій, який мешкав окремо, але брав участь у капітальному ремонті спадкового будинку. 2. Дружина померлого сина Василя, яка діяла в інтересах своїх неповнолітніх дітей - онуків спадкодавця. 3. Племінниця спадкодавця, студентка фінансового коледжу, 19 років, яка мешкала зі</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії. Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми): 1. Спадковий договір у цивільному праві України 2. Підстави розірвання спадкового договору 3. Виконання спадкового договору: нотаріальна та судова практика 4. Проблемні питання спадкування особистих майнових і немайнових прав: цивільно-правовий аспект. 5. Особливості спадкування за законом</p> <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Заповідальний відказ – це: А) можливість спадкування в разі настання певної умови; Б) відмова спадкоємця від прийняття спадщини; В) передання у власність або за іншим речовим правом майнового права або речі, що входить або не входить до складу спадщини; Г) призначення іншого спадкоємця на випадок, якщо спадкоємець, зазначений у заповіті, помер, не прийме її або відмовиться від її прийняття чи буде усунений від права на спадкування.</p> <p>2. Що не входить до складу спадщини? А) борги спадкодавця; Б) майнові права; В) права на аліменти, пенсію, допомогу або інші виплати, встановлені законом; Г) обов'язок сплатити штраф, що був присуджений судом спадкодавцеві за його життя.</p> <p>3. Комморієнти – це: А) особи, які могли б спадкувати одна після одної, але померли в різний час в межах однієї доби; Б) особи, які могли б спадкувати одна після одної, але померли одночасно під час спільної для них небезпеки; В) особи, які відмовилися від прийняття спадщини; Г) особи, які усуваються від права на спадкування.</p> <p>4. Заповідачем може бути: А) будь-яка фізична особа незалежно від віку та стану здоров'я; Б) будь-яка юридична особа; В) фізична особа, яка досягла 16-річного віку; Г) дієздатна фізична особа.</p> <p>5. Спадкодавцем може бути:</p>
--------------------------------	--	--

<p>спадкодавцем і знаходилася на його утриманні з 10-річного віку. Завдання: <i>Визначте коло спадкоємців за заповітом та за законом.</i></p> <p>Ситуаційна задача 4. Фабула задачі: Пан Прошаков залишив заповіт, в якому все своє майно, загальною вартістю 68 000 грн., передав своєму пасинкові Анатолію. За заповітом Анатолію також було доручено переглянути бібліотеку, яка належала Прошакову і всю художню літературу передати до центру “Книголюб” м. Одеси, технічну літературу - племінниці Лесі, а гуманітарну літературу - другові Прошакова - Шаболкіну. Після смерті Прошакова Анатолій надіслав до нотаріальної контори заяву, в якій повідомив про відмову від спадщини. З близьких родичів у Прошакова була тільки сестра Людмила. Завдання: <i>Розберіть ситуацію. Які наслідки відмови від спадщини?</i></p> <p>Ситуаційна задача 5. Фабула задачі: 10 листопада о 23:20 подружжя Лісовських на власному автомобілі потрапило у ДТП. Лісовський К. помер на місці аварії, а його дружина – Лісовська В. - через декілька годин, у реанімаційному відділенні лікарні, куди вона була доставлена з місця аварії. Спадкове майно, що залишилося після подружжя Лісовських, складається з трикімнатної квартири, придбаної ними під час шлюбу, та предметів домашньої обстановки та вжитку. У подружжя Лісовських залишилася донька – Лісовська О. 23 років, яка мешкає у США. Крім того, у Лісовського залишилися: син від першого шлюбу – Лісовський І., мати – Лісовська М. 79 років, брат – Лісовський Г. У Лісовської залишилися батько – Коренко В. 80 років та тітка – Коренко С., 72 років, що протягом тривалого часу проживала разом із загиблими і перебувала на їх утриманні. Завдання: <i>Визначте коло спадкоємців за законом та частку кожного з них у спадковому майні. Чи змінилась би ситуація, якби подружжя Лісовських загинули одночасно на місці аварії?</i></p> <p>Ситуаційна задача 6. Фабула задачі: У 2015 році помер Богач В., який мав на правах приватної власності будинок. У будинку на момент смерті спадкодавця мешкали його спадкоємці: сини Петро та Василь, донька Алевтина, онуки: Григорій, Володимир, Олена, Катерина, Павло та Сергій. Протягом довгого часу вони не оформлювали своїх спадкових прав. У 2017 році помер син Богача - Петро, а його дорослі діти Володимир та Олена переїхали до іншого міста. Донька Богача - Алевтина була належним чином визнана недієздатною і знаходилася в лікарні. Її син Григорій за скоєння злочину знаходився в місцях позбавлення волі. Скориставшись ситуацією, у 2018 році син Богача - Василь зі своїми дітьми</p>	<p>А) фізична особа, яка досягла 16-річного віку; Б) фізична особа, яка досягла 18-річного віку; В) будь-яка фізична особа незалежно від віку та стану здоров'я; Г) дієздатна фізична особа.</p> <p>6. Спадкоємцями за законом не можуть бути: А) фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини; Б) юридичні особи; В) особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини; Г) усиновлені діти спадкодавця.</p> <p>7. Всі майнові права, що входять до складу спадщини, складають: А) спадковий актив; Б) спадковий пасив; В) спадкову масу; Г) легат.</p> <p>8. Сукупність обов'язків спадкодавця, що переходять до спадкоємців, називається: А) спадковий актив; Б) спадкове майно; В) спадковий пасив; Г) субінституція.</p> <p>9. Негідні спадкоємці – це: А) особи, які усуваються від права на спадкування; Б) особи, які відмовилися від прийняття спадщини; В) особи, які мають право на обов'язкову частку у спадщині; Г) особи, які призначені додатковими спадкоємцями.</p> <p>10. Які особи не мають права на спадкування за законом? А) батьки після дитини, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав і їхні права не були поновлені на час відкриття спадщини; Б) одна після одної особи, шлюб між якими є недійсним або визнаний таким за рішенням суду; В) особи, які ухилялися від надання допомоги спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані; Г) всі відповіді вірні.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації. 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я,</p>
---	---

	<p>Катериною, Павлом та Сергієм отримали в нотаріальній конторі свідоцтво про спадщину. При цьому вони не повідомили нотаріуса про існування інших спадкоємців. У зв'язку з цим, інші спадкоємці та їх представники звернулися до суду з позовом про визнання виданого свідоцтва недійсним.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен прийняти суд?</p> <p>Ситуаційна задача 7. Фабула задачі: Пані Бабенко звернулася до суду з позовом про визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину, яке було видано її сестрі Белкіноі, через 15 місяців після смерті матері та через рік після смерті батька, на все майно, яке залишилося після смерті батьків. У позовній заяві вона вказала, що постійно мешкала з батьками в їх будинку в місті Нікополі, доглядала їх, вела господарство. Белкіна була в Нікополі всього два рази: на похованні матері і, через три місяці, - на похованні батька. Господарством вона не займалася, купила лише машину вугілля і порекомендувала заскрити веранду будинку та добре доглядати будинок. Відповідачка отримала свідоцтво через тривалий час після смерті батьків. Вона ж, Бабенко, взагалі не знала, що слід звертатися до нотаріальної контори.</p> <p>Завдання: Чи буде визнано недійсним свідоцтво на право на спадщину? Яке рішення повинен прийняти суд?</p> <p>Ситуаційна задача 8. Фабула задачі: Донька померлого Петрунькіна звернулася до нотаріальної контори із заявою про видачу свідоцтва про спадщину на все майно, оскільки інша спадкоємиця - дружина - є вбивцею спадкодавця.</p> <p>Нотаріус, познайомившись з документами, видав заявникові свідоцтво про право на спадщину на ½ спадкового майна, оскільки суд визнав дружину Петрунькіна очманілою на момент здійснення вбивства, внаслідок чого вона не втратила спадкового права.</p> <p>Завдання: Дайте характеристику діям нотаріуса.</p> <p>Ситуаційна задача 9. Фабула задачі: Соколов звернувся в нотаріальну контору з проханням видати йому свідоцтво про право на спадщину на підставі заповіту бабусі Соколової. Нотаріус відмовила Соколову у видачі свідоцтва про право на спадщину, тому що Соколов не надав доказів того, що він є онуком померлої. Соколов звернувся в суд із заявою про встановлення родинних відносин з бабусею. Притягнуті до участі в праві син і дочка Соколової заявили, що вони не згодні з заповітом своєї матері і претендують на спадщину, оскільки вони претендують на спадщину, і користуються цим майном з моменту смерті матері, хоча до нотаріуса не зверталися взагалі.</p> <p>Завдання: Чи правомірні дії нотаріуса? Яке рішення повинен прийняти суд?</p>	<p>навчальна група, курс, факультет).</p> <p>6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи.</p> <p>7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».</p> <p>8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».</p> <p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оформлення права на спадщину. 2. Правова природа права на обов'язкову частку у спадщині 3. Право спадкування як суб'єктивне цивільне право 4. Спадкування суб'єктивного авторського права на твір 5. Спадкування за правом представлення та спадкова трансмісія: порівняльний аналіз.
--	--	---

	<p>Ситуаційна задача 10. Фабула задачі: Громадянин А. та його тесть Б. придбали будинок 03.01.2013 р., в якому став проживати за взаємною домовленістю Б. зі своєю дружиною. 20.10.2017 р. під час автокатастрофи А. та Б. Загинули. Через деякий час, а саме: 30.01.2018 р. претензії на спірний будинок заявили, звернувшись до нотаріальної контори, дружини померлих, два сина А., дві доньки Б., брат Б., та теща Б., яка протягом довгого часу знаходилася на його утриманні. Завдання: <i>Визначте коло спадкоємців? Як слід поділити спадщину?</i></p> <p>Ситуаційна задача 11. Фабула задачі: Будівельник Маліков прийняв на себе зобов'язання протягом року побудувати будинок Скрябіну. Виконав частину роботи, будівельник помер. Син будівельника (спадкоємець), жадає від Скрябіна сплатити вартість виконаної Маліковим частини роботи. Скрябін відмовився задовольнити вимогу, посиляючись на незавершеність роботи. Син померлого для вирішення спору звернувся до суду. Під час проведення призначеної судом будівельної експертизи, було встановлено, що готовність будинку складає 80%. Завдання: <i>Яке рішення повинен винести районний суд?</i></p> <p>Ситуаційна задача 12. Фабула задачі: Подружжя Петренко потрапило в автомобільну катастрофу. Петренко Олексій помер в день катастрофи, а його дружина Тетяна померла на наступний день в лікарні. Після їх смерті залишилося майно вигляді будинку, що належав Олексію (вартістю 100.000 гривень), автомобіль (вартістю 20.000 гривень), який був подарований Тетяні батьками за рік до її 55-ти річчя. При цьому все своє майно Петренко О. заповідав сину від першого шлюбу – Петру, а про інших двох дітей від шлюбу з Тетяною - Віктора та Світлану в заповіті взагалі нічого не вказано. У Тетяни серед спадкоємців залишилися діти – Віктор та Світлана, батько. Завдання: <i>Підрахувати хто з спадкоємців та на яку частку майна, в тому числі в грошовому вигляді має претендувати?</i></p> <p>Ситуаційна задача 13. Фабула задачі: Іванова Т.А. заповідала все своє майно Симоновій Л.О. Заповіт оскаржили його діти Петро та Оксана. При цьому Петро посилався на те, що за умовами своєї праці пішов на пенсію в 55 років, на час відкриття спадщини йому виповнилося 57 років, тому претендував на обов'язкову частку у спадщині. Оксана посилалася на те, що є інвалідом І групи і тому також має право на обов'язкову частку у спадщині, хоча працює. Симонова Л.О. заперечувала проти вимог дітей, посиляючись на те, що сукупний доход Оксани, а саме пенсія по інвалідності та заробітна плата не дають підстав вважати її такою, що має право на</p>	
--	--	--

	<p>обов'язкову частку, а Петро взагалі не є непрацездатним. <i>Завдання: Яке рішення має ухвалити суд?</i></p> <p>Ситуаційна задача 14. Фабула задачі: Петрова звернулася до суду із позовом, заперечуючи право на спадкування сина чоловіка від першого шлюбу Петра. За життя її чоловік склав заповіт, яким $\frac{1}{2}$ частину грошового вкладу заповідав Петровій та $\frac{1}{2}$ його частину сину від першого шлюбу Сергію, а решту майна заповідав синові від першого шлюбу Івану. Сергій помер за місяць до відкриття спадщини Петрова. Через те, що рахунок в банку був відкритий на її ім'я, Петрова вважала, що заповідати його чоловік права не мав. Іван заперечував проти її вимог, оскільки гроші на рахунок Петрової були внесені під час шлюбу із батьком, а тому вони мали входити до спадкового майна. <i>Завдання: Яке рішення має ухвалити суд?</i></p> <p>Ситуаційна задача 15. Фабула задачі: Після смерті Петимкіної з'ясувалося, що існують два заповіти. Перший складений на користь сина Дмитра, яким все майно заповідане йому, а друге, складене в той же день про те, що грошовий вклад заповідається дочці Тетяні. Через кілька днів після відкриття спадщини Тетяна отримала в банку гроші. Дмитро звернувся із позовом до суду, посиляючись на те, що сестра не мала права розпорядитися майном до спливу шести місяців з часу відкриття спадщини. До суду також звернувся знайомий Петимкіної, який посилався на те, що за життя остання заборгувала йому 10000 гривень, які мають бути йому повернуті спадкоємцями. Свої вимоги на спадкове майно також заявила мати померлої Петимкіної, яка претендувала на обов'язкову частку у спадщині через похилий вік 77 років. <i>Завдання: Визначити коло спадкоємців, вирішити спір, визначити процесуальний статус сторін.</i></p>	
<p>Тема 13. Загальні положення про зобов'язання. Загальні положення про договір</p>	Виноситься на самостійне вивчення	
<p>Тема 14. Способи забезпечення виконання зобов'язань</p>	Виноситься на самостійне вивчення	
<p>Тема 15. Договори про передачу майна у власність</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми. Семінарське заняття: Питання до семінарського заняття: 1. Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу. 2. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу. 3. Договір поставки: поняття, юридична характеристика, істотні умови.</p>	<p>1. Підготувати реферати (довіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії. Тематика рефератів (довідей): 1. Особливості окремих видів договору роздрібної купівлі-продажу. 2. Права покупця за договором роздрібної</p>

	<p>4. Договір сільськогосподарської продукції. контракції</p> <p>5. Договір дарування.</p> <p>6. Договір ренти.</p> <p>7. Договір довічного утримання (догляду).</p>	<p>купівлі-продажу.</p> <p>3. Особливості укладення договору купівлі-продажу нерухомих речей.</p> <p>4. Особливості правового регулювання договору міни (бартеру).</p> <p>5. Особливості договору поставки.</p> <p>6. Особливості окремих видів договору дарування.</p> <p>7. Розірвання договору дарування: проблемні питання.</p> <p>8. Договір про пожертву.</p> <p>9. Договори ренти і довічного утримання: спільне та відмінне.</p> <p>10. Розірвання договору довічного утримання (догляду): огляд судової практики.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу.</p> <p>Загальні методичні поради:</p> <p>Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. До договору поставки застосовуються загальні положення про:</p> <p>А) перевезення; Б) купівлю-продаж; В) контракцію сільськогосподарської продукції</p> <p>2. За загальним правилом обов'язок продавця передати товар вважається виконаним у момент:</p> <p>А) досягнення згоди з усіх істотних умов договору в належній формі; Б) визначений у договорі; В) вручення товару покупцеві, якщо договором установлений обов'язок продавця доставити товар</p> <p>3. Вкажіть, який спосіб захисту порушених прав покупця у разі придбання товару неналежної якості не передбачений законодавством:</p> <p>А) вимога відповідного зменшення покупної ціни; Б) вимога безоплатного усунення недоліків товару; В) вимога про визнання договору купівлі-продажу недійсним</p> <p>4. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження товару переходить до покупця з моменту передання йому товару, якщо інше не встановлено:</p> <p>А) договором та звичаями ділового обороту; Б) законом та звичаями ділового обороту; В) договором або законом</p> <p>5. Позовна давність у зв'язку з недоліками проданого товару складає:</p> <p>А) один рік; Б) три роки; В) п'ять років</p> <p>6. Строк, встановлений законами або іншими нормативно-правовими актами, зі впливом якого товар вважається непридатним для використання за призначенням, називається:</p>
--	--	--

		<p>A) гарантійний строк; B) строк придатності; V) строк служби</p> <p>7.У разі передання некомплектного товару покупець має право вимагати від продавця за своїм вибором: A) доукомплектування товару в розумний строк або відмовитися від договору; B) пропорційного зменшення ціни або доукомплектування товару в розумний строк; V) вимагати заміни некомплектного товару на комплектний або вимагати повернення сплаченої грошової суми</p> <p>8.Договір дарування нерухомої речі укладається в: A) письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню; B) письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації; V) простій письмовій формі, якщо дарувальник і обдарований є родичами 1-го ступеня споріднення</p> <p>9.За прострочення виплати ренти платник ренти сплачує одержувачеві ренти: A) пеню; B) проценти; V) подвійну облікову ставку Національного банку України</p> <p>10.На майно, передане набувачу за договором довічного утримання: A) не може бути звернене стягнення протягом життя відчужувача; B) не може бути звернене стягнення протягом життя набувача; V) може бути звернене стягнення після смерті відчужувача та набувача</p> <p>11.По закінченню строку придатності товару: A) товар є непридатним для використання; B) вимоги до продавця пред'являються лише при наявності конструктивних, технологічних недоліків товару. V) покупець зобов'язаний повернути товар виготовлювачу для утилізації</p> <p>12.Якщо продавець не попередив покупця про права трьох осіб на товар: A) покупець вправі відмовитись від договору або вимагати зниження ціни, якщо він не знав і не міг знати про права трьох осіб на товар; B) покупець вправі вимагати зниження ціни або розірвання договору, якщо він не знав і не міг знати про права трьох осіб на товар; V) праві звернутися до суду з вимогою про визнання такого договору недійсним та вимагати компенсації збитків</p> <p>13.Договір, за яким виробник сільськогосподарської продукції зобов'язується виробити визначену договором сільськогосподарську продукцію і передати її у власність заготівельникові або визначеному ним одержувачеві, а заготівельник зобов'язується прийняти цю продукцію та оплатити її за встановленими цінами</p>
--	--	---

	<p>відповідно до умов договору, називається договором: А) лізингу; Б) роздрібної купівлі-продажу; В) контракції сільськогосподарської продукції</p> <p>14.Гарантійний строк за договором купівлі-продажу починається з моменту: А) оплати вартості товару покупцем; Б) передання товару покупцеві, якщо інше не встановлено договором; В) початку використання покупцем придбаного товару</p> <p>15.Договір, що встановлює обов'язок обдаровуваного вчинити на користь дарувальника будь-яку дію майнового або немайнового характеру: А) може бути визнано недійсним; Б) не є договором дарування; В) є договором пожертви</p> <p>16.Якщо одержувач ренти передав у власність платника ренти грошову суму, рента встановлюється у розмірі: А) установленому актами цивільного законодавства; Б) облікової ставки Національного банку України, якщо більший розмір не встановлений договором ренти; В) індексу інфляції, якщо більший розмір не встановлений договором ренти</p> <p>17.Право власності у набувача за договором довічного утримання (догляду) виникає з моменту: А) укладення договору; Б) передання майна; В) смерті відчужувача</p> <p>18.У результаті розірвання договору довічного утримання у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням набувачем обов'язків за договором право власності на відчужене майно: А) залишається у набувача, якщо сума утримання з його сторони не менша вартості цього майна; Б) набувається відчужувачем; В) набувається відчужувачем за умови сплати різниці вартості майна</p> <p>19.У разі передання під виплату ренти земельної ділянки або іншого нерухомого майна одержувач ренти набуває право: А) застави на це майно; Б) володіння і користування цим майном; В) притримання такого майна</p> <p>20.Форма договору дарування з обов'язком передати рухому річ у майбутньому: А) усна; Б) письмова; В) письмова з нотаріальним посвідченням</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації:</p>
--	---

		<p>Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel. 19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту. 20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договори роздрібної купівлі-продажу з окремими нетиповими умовами
--	--	---

		<p>2. Правове регулювання купівлі-продажу іноземної валюти.</p> <p>3. Договір аукціонного продажу.</p> <p>4. Правове регулювання благодійної діяльності.</p> <p>5. Особливості правового регулювання договору купівлі-продажу земельної ділянки.</p> <p>6. Особливості правового регулювання договору дарування в Україні та за кордоном.</p> <p>7. Зміст договору ренти.</p> <p>8. Розірвання договору довічного утримання (догляду).</p>
<p>Тема 16. Договори про передачу майна у тимчасове користування</p>	<p>Семінарське заняття: Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика договору майнового найму (оренди). 2. Права та обов'язки сторін за договором майнового найму (оренди). 3. Припинення договору майнового найму (оренди). 4. Договір найму житла та його види. 5. Характеристика окремих видів договору найму (оренди). 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір найму (оренди): особливості правового регулювання. 2. Зміст договору найму (оренди): теоретичні та практичні аспекти. 3. Припинення договору найму (оренди): аналіз судової практики. 4. Договір прокату: особливості правового регулювання. 5. Особливості оренди державного та комунального майна. 6. Правове регулювання договору лізингу: порівняльна характеристика цивільного та господарського законодавства. 7. Договір найму (оренди) житла. 8. Права наймача житла. 9. Оренда житла з викупом: теорія та практика застосування. 10. Підстави розірвання договору найму (оренди) житла. 11. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує. 12. Особливості укладення договору найму (оренди) повітряних та морських суден. 13. Поняття та юридична характеристика договору позички. 14. Відмежування договору позички від інших цивільно-правових договорів. <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Строк договору піднайму: <ol style="list-style-type: none"> А) не може перевищувати строку договору найму; Б) не може перевищувати половини строку договору найму; В) не може перевищувати трьох місяців 2. Наймач має право передати річ у піднайм, якщо: <ol style="list-style-type: none"> А) це передбачено договором; Б) про це попереджений наймодавець; В) на це є згода наймодавця

		<p>3. Договір найму транспортного засобу за участю фізичної особи: А) укладається в письмовій формі; Б) укладається в письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню; В) підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації</p> <p>4. Предметом договору лізингу може бути: А) неспоживна річ, визначена індивідуальними та родовими ознаками; Б) річ, визначена індивідуальними та родовими ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів; В) неспоживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів</p> <p>5. Якщо у договорі найму житла строк не встановлений, договір вважається укладеним на: А) п'ять років; Б) три роки; В) один рік</p> <p>6. Якщо наймачами житла є кілька осіб, їхні обов'язки за договором найму житла є: А) субсидіарними; Б) солідарними; В) визначаються за погодженням між наймодавцем та наймачами</p> <p>7. Наймач має право дозволити тимчасове проживання у помешканні іншої особи: А) за згодою наймодавця; Б) без згоди наймодавця, але з попереднім повідомленням останнього; В) виключно за рішенням суду</p> <p>8. Договір оренди житла з викупом укладається: А) у письмовій формі; Б) у письмовій формі й підлягає нотаріальному посвідченню; В) у письмовій формі й підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації</p> <p>9. Строк договору позички становить: А) три місяці; Б) один рік; В) визначається відповідно до мети користування річчю</p> <p>10. Правові наслідки неповернення речі після закінчення строку договору: А) позичкодавець має право вимагати її примусового повернення, а також відшкодування завданих збитків; Б) у зв'язку з неможливістю повернути річ вона не може бути витребувана у користувача; В) якщо річ, яка була предметом договору позички, була неякісною, користувач може залишити її у себе</p> <p>11. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета договору лізингу, якщо інше не встановлено договором, несе: А) лізингоодержувач;</p>
--	--	--

		<p>Б) лізингодавець; В) лізингодавець та лізингодержувач і рівних частках</p> <p>12. Предметом договору найму може бути: А) будь-яка річ, визначена родовими ознаками; Б) річ, яка визначена індивідуальними ознаками і зберігає свій первісний вигляд при неодноразовому використанні; В) річ, яка визначена родовими ознаками і зберігає свій первісний вигляд при неодноразовому використанні</p> <p>13. Капітальний і поточний ремонт речі за договором прокату здійснює: А) наймодавець; Б) спільно наймач та наймодавець; В) наймач, за законом, з оплатою вартості ремонту наймодавцем</p> <p>14. Договір найму транспортного засобу за участю фізичної особи: А) укладається в письмовій формі; Б) укладається в письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню; В) підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації</p> <p>15. Наймач має право вселити у житло інших осіб для постійного проживання в ньому за згодою: А) виключно наймодавця; Б) виключно осіб, які постійно проживають разом з ним; В) наймодавця та осіб, які постійно проживають разом з ним</p> <p>16. За договором оренди житла з викупом комунальні платежі сплачує: А) самостійно орендодавець; Б) самостійно орендар; В) орендодавець та орендар у частках, визначених домовленістю сторін</p> <p>17. Припинення договору позички можливо у наступних випадках: А) річ самочинно передана у користування іншій особі; Б) у випадку, якщо річчю користувались не за її призначенням; В) у разі смерті фізичної особи або ліквідації юридичної особи, якій річ передано в користування</p> <p>18. Договір оренди житла з викупом укладається на строк: А) до 30-ти років; Б) до 25-ти років; В) до 20-ти років</p> <p>19. Наймач за короткостроковим договором найму житла має право: А) придбати житло у разі його продажу переважно перед іншими особами; Б) здійснювати заміну наймача у договорі на одну з повнолітніх осіб, яка проживає разом з наймачем; В) на вселення у житло за взаємною згодою з особами, які постійно проживають разом з</p>
--	--	---

	<p>наймачем, та за згодою наймодавця інших осіб для постійного проживання у ньому</p> <p>20. Наймодавець має право відмовитися від договору найму і вимагати повернення речі, якщо наймач не вносить плату за користування річчю протягом:</p> <p>А) шести місяців підряд; Б) чотирьох місяців підряд; В) трьох місяців підряд</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.
--	---

		<p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір короткострокового найму житла. 2. Договір найму (оренди) житла. 3. Оренда житла з викупом. 4. Припинення договору найму (оренди). 5. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. 6. Договір лізингу: аналіз судової практики. 7. Договір позички: особливості правового регулювання. 8. Особливості договору прокату. 9. Договір найму житлових приміщень в будинках державного та комунального житлового фондів. 10. Особливості користування приміщеннями житлових будинків і прибудинковими територіями.
Тема 17. Договори про виконання робіт		<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості правового регулювання договору побутового підяду. 2. Співвідношення договору підяду та договору купівлі-продажу: практика застосування. 3. Кошторис в договорі підяду. 4. Відповідальність підрядника за договором підяду: аналіз судової практики. 5. Відповідальність замовника за договором підяду: аналіз судової практики. 6. Строки позовної давності за вимогами, що впливають із договору підяду. 7. Гарантії прав замовника. 8. Поняття та особливості договору підяду на проектні та пошукові роботи. 9. Поняття та юридична характеристика договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. 10. Ризики та відповідальність сторін за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p>

		<p>1. Хто несе відповідальність за несхоронність майна, переданого замовником підряднику? А) замовник як власник матеріалу; Б) замовник і підрядник солідарно; В) підрядник у силу закону</p> <p>2. Якщо замовник не сплатив встановленої ціни роботи або іншої суми, належної підрядникові у зв'язку з виконанням договору підряду, підрядник має право: А) притримати результат роботи, а також устаткування, залишок невикористаного матеріалу та інше майно замовника, що є у підрядника; Б) продати результат роботи, задовольнивши свої вимоги за рахунок його вартості, а різницю в ціні повернути замовникові; В) вимагати сплати неустойки у розмірі подвійної облікової ставки НБУ за кожен день прострочення</p> <p>3. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження (псування) матеріалу після настання строку здачі підрядником визначеної договором підряду роботи несе: А) замовник; Б) сторона, яка пропустила строк, якщо інше не встановлено договором або законом; В) сторона, яка надала матеріал</p> <p>4. За договором побутового підряду підрядник виконує роботу: А) тільки зі свого матеріалу; Б) тільки з матеріалу замовника; В) зі свого матеріалу, а за бажанням замовника – з його матеріалу</p> <p>5. У разі нез'явлення замовника за одержанням роботи або іншого ухилення від її прийняття підрядник у договорі побутового підряду має право: А) письмово попередивши замовника за два місяці, продати предмет договору побутового підряду за розумну ціну; Б) передати результат робіт у комунальну власність; В) укласти договір пожертви щодо предмета договору побутового підряду</p> <p>6. Чи має право замовник відмовитися від оплати робіт або послуг, не передбачених договором побутового підряду? А) має право, якщо підрядник не використав своє право на притримання результату роботи; Б) не має права, оскільки робота або послуга вже виконана; В) має право в силу закону</p> <p>7. Власником об'єкта будівництва або результату інших будівельних робіт, якщо інше не передбачено договором до їх здачі замовникові, є: А) замовник; Б) підрядник; В) замовник та підрядник</p>
--	--	--

		<p>8. За чий рахунок здійснюється організація та прийняття робіт, виконаних за договором будівельного підряду, а саме за рахунок? А) підрядника; Б) замовника, якщо інше не встановлено договором; В) органів місцевого самоврядування, якщо вони беруть участь у прийнятті робіт</p> <p>9. Чи має право замовник залучати інших осіб (субвиконавців) до виконання дослідно-конструкторських і технологічних робіт? А) має право лише за згодою замовника; Б) не має права в силу закону; В) має право, якщо інше не встановлено договором</p> <p>10. Плата за виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, встановлена договором: А) може бути зменшена, якщо це передбачено законом; Б) може бути зменшена замовником на його власний розсуд, якщо фактично одержані результати не відповідали результатам, передбаченими договором; В) може бути зменшена замовником, якщо можливість такого зменшення та його межі були передбачені за домовленістю сторін</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.
--	--	--

		<p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>21. Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Істотні умови договору підяду. 2. Права та обов'язки сторін за договором підяду. 3. Відповідальність сторін за порушення умов договору підяду. 4. Договір побутового підяду. 5. Особливості передання та прийняття робіт за договором будівельного підяду. 6. Відповідальність підрядника за договором будівельного підяду. 7. Відповідальність замовника за договором будівельного підяду. 8. Відмінності між договором підяду та трудовим договором. 9. Встановлення та порядок обчислення гарантійного строку щодо якості роботи за договором підяду. 10. Види договору підяду.
Тема 18. Договори про надання послуг	<p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види перевезень. 2. Договір чартеру (фрахтування). Види фрахтування. 3. Відповідальність за договором перевезення. 4. Поняття й елементи договору транспортного експедирування. 5. Права та обов'язки експедитора. Права та обов'язки клієнта. 6. Поняття й елементи договору зберігання. Види договору зберігання. 7. Договір охорони. 8. Поняття й елементи договору страхування. 9. Поняття й елементи договору доручення . <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Істотні умови договору страхування. 2. Обов'язки сторін за договором страхування. 3. Види договорів страхування. 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді).</p> <p>Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір про надання медичних послуг: особливості правового регулювання. 2. Договір про надання туристичних послуг: особливості правового регулювання. 3. Договір про надання освітніх послуг: особливості правового регулювання. 4. Правове регулювання транспортних перевезень. 5. Договір перевезення вантажу: особливості правового регулювання. 6. Договір перевезення пасажирів та багажу: теорія та практика застосування.

	<p>4. Поняття та принципи обов'язкового страхування.</p> <p>5. Види обов'язкового страхування.</p> <p>6. Договір майнового страхування.</p> <p>7. Договір особистого страхування.</p> <p>8. Добровільне страхування та його види.</p> <p>9. Відмова від здійснення страхової виплати.</p> <p>10. Припинення договору страхування.</p> <p>11. Поняття й елементи агентського договору.</p> <p>12. Поняття й елементи договору комісії.</p> <p>13. Поняття й елементи договору управління майном.</p> <p>14. Поняття, юридична характеристика та зміст договору комісії. Відмінність від договору доручення.</p> <p>15. Договір управління майном: поняття, зміст, підстави припинення.</p>	<p>7. Особливості договору чартеру (фрахтування).</p> <p>8. Підстави звільнення перевізника від відповідальності.</p> <p>9. Договір транспортного експедирування.</p> <p>10. Договір охорони особи.</p> <p>11. Договір охорони квартир.</p> <p>12. Зберігання на товарному складі.</p> <p>13. Характеристика спеціальних видів зберігання.</p> <p>14. Договір страхування: теорія та практика застосування.</p> <p>15. Порядок здійснення страхових виплат.</p> <p>16. Припинення договору страхування.</p> <p>17. Страхування життя.</p> <p>18. Страхування цивільної відповідальності власників зброї.</p> <p>19. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.</p> <p>20. Особливості укладення договору консигнації.</p> <p>21. Управління цінними паперами.</p> <p>22. Особливості договору управління майном.</p> <p>23. Особливості припинення договору управління майном.</p> <p>24. Особливості управління цінними паперами.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. У разі неможливості виконати договір про безоплатне надання послуг, що виникла з вини замовника або внаслідок непереборної сили, замовник зобов'язаний: А) виплатити виконавцеві розумну плату; Б) виплатити виконавцеві плату, встановлену договором; В) відшкодувати виконавцеві усі фактичні витрати, необхідні для виконання договору</p> <p>2. Збитки, завдані замовнику невиконанням або неналежним виконанням договору про надання послуг за плату, підлягають відшкодуванню виконавцем у повному обсязі, якщо інше не встановлено договором: А) за умови умисного заподіяння збитків; Б) за наявності його вини; В) якщо не доведе, що належне виконання виявилось неможливим унаслідок непереборної сили, якщо інше не встановлено договором або законом</p> <p>3. Договір чартеру (фрахтування) характеризується: А) перевезенням пасажирів чи вантажу у межах території однієї держави; Б) здійсненням перевезення за єдиним транспортним документом різними видами транспорту; В) наданням за плату всієї або частини місткості в транспортному засобі на один або</p>
--	---	--

	<p>декілька рейсів для перевезення вантажу або з іншою метою</p> <p>4. У разі відмови пасажирів від перевезення з причин затримки відправлення транспортного засобу перевізник зобов'язаний пасажирів:</p> <p>А) повернути провізну плату;</p> <p>Б) повернути провізну плату та упущену вигоду;</p> <p>В) відшкодувати упущену вигоду</p> <p>5. Предметом договору транспортного експедирування є:</p> <p>А) здійснення перевезення вантажу;</p> <p>Б) здійснення дій юридичного та/або фінансового характеру в сфері перевезення пасажирів;</p> <p>В) послуги, пов'язані з виконанням або організацією виконання договору перевезення вантажу</p> <p>6. Будь-яка із сторін договору має право відмовитися від договору транспортного експедирування, попередивши про це другу сторону:</p> <p>А) за 15 днів до припинення договору;</p> <p>Б) за 30 днів до припинення договору;</p> <p>В) у розумний строк</p> <p>7. У договорі зберігання, де зберігачем виступає професійний зберігач, у разі відмови поклажодавця передати річ, зберігач:</p> <p>А) має право витребувати річ на виконання досягнутих домовленостей;</p> <p>Б) має право вимагати відшкодування збитків, завданих йому у зв'язку з тим, що зберігання не відбулося;</p> <p>В) має права вимагати передання речі на зберігання</p> <p>8. Якщо строк зберігання речі не встановлено договором, зберігач зобов'язаний зберігати річ:</p> <p>А) протягом одного місяця;</p> <p>Б) протягом двох місяців;</p> <p>В) до пред'явлення поклажодавцем вимоги про її повернення</p> <p>9. Готель відповідає за схоронність речей, внесених до готелю особою, яка проживає у ньому, з моменту:</p> <p>А) окремого передання речей працівникам готелю;</p> <p>Б) внесення у спеціальне відведене для особи приміщення або передання працівникам готелю;</p> <p>В) внесення плати за зберігання речей</p> <p>10. До зберігання речей в автоматичних камерах схову самообслуговування застосовуються положення про договір:</p> <p>А) ренти;</p> <p>Б) найму;</p> <p>В) перевезення пасажирів</p> <p>11. У разі неможливості виконати договір про безоплатне надання послуг, що виникла з вини замовника або внаслідок непереборної сили, замовник зобов'язаний:</p> <p>А) виплатити виконавцеві розумну плату;</p>
--	---

		<p>Б) виплатити виконавцеві плату, встановлену договором; В) відшкодувати виконавцеві усі фактичні витрати, необхідні для виконання договору</p> <p>12. Збитки, завдані замовнику невиконанням або неналежним виконанням договору про надання послуг за плату, підлягають відшкодуванню виконавцем у повному обсязі, якщо інше не встановлено договором: А) за умови умисного заподіяння збитків; Б) за наявності його вини; В) якщо не доведе, що належне виконання виявилось неможливим унаслідок непереборної сили, якщо інше не встановлено договором або законом</p> <p>13. Договір чартеру (фрахтування) характеризується: А) перевезенням пасажирів чи вантажу у межах території однієї держави; Б) здійсненням перевезення за єдиним транспортним документом різними видами транспорту; В) наданням за плату всієї або частини місткості в транспортному засобі на один або декілька рейсів для перевезення вантажу або з іншою метою</p> <p>14. У разі відмови пасажирів від перевезення з причин затримки відправлення транспортного засобу перевізник зобов'язаний пасажирів: А) повернути провізну плату; Б) повернути провізну плату та упущену вигоду; В) відшкодувати упущену вигоду</p> <p>15. Предметом договору транспортного експедирування є: А) здійснення перевезення вантажу; Б) здійснення дій юридичного та/або фінансового характеру в сфері перевезення пасажирів; В) послуги, пов'язані з виконанням або організацією виконання договору перевезення вантажу</p> <p>16. Будь-яка із сторін договору має право відмовитися від договору транспортного експедирування, попередивши про це другу сторону: А) за 15 днів до припинення договору; Б) за 30 днів до припинення договору; В) у розумний строк</p> <p>17. У договорі зберігання, де зберігачем виступає професійний зберігач, у разі відмови поклажодавця передати річ, зберігач: А) має право витребувати річ на виконання досягнутих домовленостей; Б) має право вимагати відшкодування збитків, завданих йому у зв'язку з тим, що зберігання не відбулося; В) має права вимагати передання речі на зберігання</p> <p>18. Якщо строк зберігання речі не встановлено договором, зберігач зобов'язаний зберігати річ: А) протягом одного місяця;</p>
--	--	--

		<p>Б) протягом двох місяців; В) до пред'явлення поклажодавцем вимоги про її повернення</p> <p>19. Готель відповідає за схоронність речей, внесених до готелю особою, яка проживає у ньому, з моменту: А) окремого передання речей працівникам готелю; Б) внесення у спеціальне відведене для особи приміщення або передання працівникам готелю; В) внесення плати за зберігання речей</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід
--	--	--

		<p>використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання перевезень та їх види. 2. Поняття та юридична характеристика договору перевезення вантажу. 3. Права та обов'язки сторін за договором перевезення вантажу. 4. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажу. 5. Договір перевезення пасажирів та багажу. 6. Поняття, види та форми страхування. 7. Поняття та юридична характеристика договору страхування. 8. Права та обов'язки сторін. 9. Порядок здійснення страхових виплат. 10. Припинення договору страхування. 11. Поняття та значення договору зберігання. 12. Права та обов'язки сторін. 13. Відповідальність сторін. 14. Характеристика спеціальних видів зберігання.
Тема 19. Договори щодо здійснення кредитно-розрахункових операцій	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 20. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 21. Недоговірні зобов'язання	<p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди: поняття і види. 2. Особливості зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. 3. Зобов'язання із набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. 4. Поняття, елементи і система зобов'язань з відшкодування шкоди, джерела їх правового регулювання. 2. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їх працівником. 3. Відшкодування шкоди завданої органами влади. Особливості відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами. 4. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки. 5. Загальна характеристика та особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого. 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток інституту ведення чужих справ без доручення. 2. Системи деліктних зобов'язань у світовому законодавстві. 3. Вина потерпілого та її значення в деліктних зобов'язаннях. 4. Поняття та зміст регресних зобов'язань. 5. Особливості відшкодування ядерної шкоди. 6. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). 7. Особливості відповідальності малолітніх та неповнолітніх осіб у деліктних зобов'язаннях.

	<p>6. Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів (робіт), послуг.</p> <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права та обов'язки суб'єктів зобов'язання із публічної обіцянки винагороди. 2. Оголошення конкурсу. Зміна умов конкурсу. 3. Поняття, суб'єкти, умови виникнення зобов'язань із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. 4. Підстави виникнення зобов'язань із створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або майну юридичної особи. 5. Особливості окремих видів зобов'язань з відшкодування шкоди. <p>Практичне заняття: Практична ситуація 1. Фабула задачі: Внаслідок недбалого зберігання займистих речовин на дачній ділянці, що належить М., виникла пожежа. Вогнем були охоплені старі господарські будівлі, а також інвентар, що перебував у них, і запаси дров. Власник сусідньої ділянки Т., помітивши наближення вогню до будов, що знаходилися на території його ділянки, спробував привернути увагу М. до ситуації, що створилася, але, переконавшись у безплідності своїх спроб, став гасити пожежу всіма доступними способами. У результаті початих ним дій, а також допомоги підоспілих сусідів пожежу вдалося згасити. Будовам, що належать Т., шкода не була заподіяна, однак сам Т. одержав численні опіки середньої важкості. Вважаючи, що його дії можуть вважатися такими, що зроблені в інтересах М., Т. звернувся до нього з вимогою про відшкодування вартості ушкодженого одягу, а також про стягнення витрат на лікування у зв'язку з отриманими опіками. Адвокат М. думав, що пред'явлені вимоги не підлягають задоволенню, тому що дії Т. можуть вважатися зробленими винятково в інтересах М., оскільки були зроблені насамперед з метою запобігання шкоди майну самого Т. Тим часом обов'язок щодо відшкодування необхідних витрат і іншого реального збитку закон покладає на особу, в інтересах якої потерпілий діяв. В інтересах же М. можуть вважатися зробленими лише дії по порятунку його майна, і розмір відшкодування у всякому разі не повинен перевищувати вартість цього майна, що вкрай незначна. Не дійшовши згоди, сторони звернулися в суд. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: У місцевій газеті було опубліковане оголошення А., в якому було обіцяно виплатити 3 тис. грн. тому, хто повідомить його про доступні, нешкідливі й швидкодіючі способи позбавитися надлишкової ваги. Через певний час А. одержав на пошті бандероль від Б., співробітника науково-дослідної лабораторії Академії медичних наук, що містила докладний опис вітчизняних і</p>	<p>8. Юридична природа поняття джерела підвищеної небезпеки.</p> <p>9. Класифікація джерел підвищеної небезпеки.</p> <p>10. Особливості суб'єктного складу у зобов'язаннях, що виникають внаслідок завдання шкоди джерелом підвищеної небезпеки.</p> <p>11. Обставини, що звільняють від відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки.</p> <p>12. Особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.</p> <p>13. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.</p> <p>14. Відшкодування моральної шкоди: проблемні аспекти.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обіцянка винагороди є публічною, якщо вона сповіщена: А) двом чи більше особам; Б) у засобах масової інформації або іншим чином невизначеному колу осіб; В) у засобах масової інформації або іншим чином конкретно визначеному колу осіб. 2. Якщо завдання у разі публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу було виконано декількома особами одночасно, то: А) винагорода виплачується кожній особі в повному обсязі; Б) розмір винагороди для кожної з осіб встановлюється за рішенням суду; В) винагорода розподіляється між ними порівну. 3. Зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди припиняється у разі: А) передавання результату особою, яка першою виконала завдання; Б) публічного оголошення про припинення завдання; В) зміни умов публічної обіцянки. 4. Чи має особа право на відшкодування фактично зроблених витрат за вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення? А) так; Б) так, якщо вони були виправдані обставинами, за яких були вчинені дії; В) ні, крім випадків, коли така особа понесла певні витрати. 5. При рятуванні майна фізичної або юридичної особи розмір відшкодування не може перевищувати: А) суми у 50 % вартості майна, що рятувалося; Б) суми у 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
--	--	---

	<p>закордонних методик скинення зайвої ваги, що успішно застосовані на практиці. Думаючи, що повідомлені А. відомості повністю відповідають вимогам, що містилися в оголошенні, Б. указав номер свого банківського рахунку, на який просив перерахувати необхідну суму.</p> <p>У відповіді А. заявив про відмову перерахувати необхідну суму, тому що, на його думку, повідомлені йому відомості не відповідають жодній з вимог, що вказувалися в оголошенні. По-перше, як вбачається з оголошення, його цікавили лише швидкодіючі методи позбавлення надлишкової ваги, тоді як запропоновані Б. методики дають відчутний ефект лише після закінчення 3-4 місяців з моменту застосування. По-друге, майже всі описані Б. методики допускають уживання препарату, що викликає в організмі А. алергічну реакцію, а тому не можуть уважатися нешкідливими. Що стосується препаратів, що не містять зазначеної речовини, то оцінити їх можна лише через деякий час із початку їх вживання. По-третє, вартість пропонованих до вживання препаратів досить висока, у зв'язку із чим вони не доступні для А.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: У засобах масової інформації м. Мукачево 20 березня було оголошено про проведення публічного конкурсу на право укладання договору на реконструкцію будинку, що належить міській раді. У конкурсі відповідно до його умов могли взяти участь будівельні фірми, що мають ліцензію на право здійснення реконструкції нежитлових об'єктів. Переможець конкурсу одержував також право розмістити за рахунок міської ради на прилеглий до будинку території рекламний щит, що містить фірмове найменування та перелік основних видів його діяльності. Не пізніше 1 травня суб'єкти господарювання, що беруть участь у конкурсі, повинні були представити проект технічної документації на проведення реконструкції будинку, наступна оцінка якого дозволила б виявити переможця.</p> <p>4 квітня в тих же засобах масової інформації міська рада оголосила про скасування конкурсу з незалежних від неї причин. Виступаючи з цього приводу, міський голова заявив, що не вбачає в рішенні про скасування конкурсу нічого протизаконного, тим більше це рішення прийнято протягом першої половини встановленого для подання робіт строку.</p> <p>Наступного дня в раду звернулися будівельні фірми, що приступили до виконання умов конкурсу, з вимогою відшкодувати понесені ними збитки, оскільки рішення про скасування конкурсу є незаконним. Крім того, вони зажадали надання їм права розмістити за рахунок адміністрації свої рекламні щити.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Чи правомірні вимоги будівельних фірм? Що є підставою виникнення зобов'язання з публічного конкурсу й публічної обіцянки нагороди?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі:</p>	<p>В) вартості майна, яке рятувалося.</p> <p>6. Якщо особа, яка публічно обіцяла винагороду, публічно оголосила про припинення завдання, то особа, яка понесла реальні витрати на підготовку до виконання завдання, має право на:</p> <p>А) відшкодування шкоди; Б) відшкодування таких витрат; В) виплату винагороди.</p> <p>7. У разі відмови засновника від проведення конкурсу (крім випадків, якщо проведення конкурсу стало неможливим за обставин, які від нього не залежать) учасник конкурсу має право:</p> <p>А) на відшкодування збитків; Б) на відшкодування всіх понесених витрат; В) на відшкодування витрат, які були ним понесені для підготовки до участі у конкурсі.</p> <p>8. Хто відшкодує шкоду, завдану особі, яка без відповідних повноважень рятувала здоров'я та життя фізичної особи від реальної загрози для неї?</p> <p>А) фізична особа, чие життя та здоров'я рятувалося; Б) держава у повному обсязі; В) фізична особа, чие життя та здоров'я рятувалося, та держава солідарно.</p> <p>9. Шкода, завдана каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, яка без відповідних повноважень рятувала від реальної загрози майно іншої особи, яке має істотну цінність, відшкодовується:</p> <p>А) власником (володільцем) цього майна з урахуванням його матеріального становища; Б) власником (володільцем) цього майна та державою солідарно; В) державою в повному обсязі.</p> <p>10. Шкода, завдана майну особи, яка без відповідних повноважень рятувала від реальної загрози майно іншої особи, яке має істотну цінність, відшкодовується:</p> <p>А) державою в повному обсязі; Б) власником (володільцем) цього майна з урахуванням його матеріального становища; В) власником (володільцем) цього майна незалежно від його матеріального становища.</p> <p>11. Утримання яких тварин є джерелом підвищеної небезпеки?</p> <p>А) будь-яких тварин; Б) лише диких тварин; В) диких звірів, службових собак та собак бійцівських порід.</p> <p>12. Вина потерпілого не враховується:</p> <p>А) у разі відшкодування витрат на поховання; Б) у разі відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки; В) у разі відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист.</p> <p>13. Які особи не мають права на відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого?</p>
--	--	---

	<p>Душевнхворий Симоненко завдав тілесних ушкоджень Котову, пошкодив його автомобіль і розбив годинник.</p> <p>Завдання: <i>Визначте, який вид деліктних зобов'язань має місце в даній ситуації та назвіть його структурні елементи?</i></p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Відносно Іваненка було відкрито кримінальне провадження та обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту. У зв'язку з цим Іваненко перебував 6 місяців у слідчому ізоляторі. Під час судового розгляду було встановлено, що в його діях відсутній склад кримінального правопорушення. Суд ухвалив виправдувальний вирок.</p> <p>Завдання: <i>На які види відшкодування має право Іваненко? В якому порядку буде поновлено його трудові, житлові та інші права?</i></p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Громадянин Федоров, який ніде не працював, під час сварки з сусідом внаслідок отриманої травми від останнього став інвалідом II групи. Через 3 роки після присудження відшкодування, Федоров звернувся до суду з заявою про збільшення його розміру.</p> <p>Завдання: <i>Чи має потерпілий таке право і на якій підставі?</i></p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Будівельна організація направила бригаду будівельників для ремонту складського приміщення. Під час ремонтних робіт один з будівельників був травмований. Висновком МСЕК встановлено 60% втрати професійної працездатності.</p> <p>Будівельна організація відмовилася відшкодувати завдану шкоду, оскільки шкода сталася не з її вини.</p> <p>Завдання: <i>Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</i></p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Сім'я громадянина Д. складалася із 5 осіб: дружина 42-річного віку, син – студент 19 років, 6-річна донька та мати – пенсіонерка.</p> <p>В результаті нещасного випадку на будівництві Д. впав із 5-го поверху, отримав травми, від яких помер у лікарні. Його середньомісячний заробіток 16 860 грн.</p> <p>Завдання: <i>Визначте коло осіб, які мають право на відшкодування шкоди у зв'язку зі смертю годувальника, та розмір відшкодування.</i></p> <p>Практична ситуація 9. Фабула задачі: Внаслідок виробничої травми, що сталася у червні 2014 року, громадянин С. втратив зір. Підприємство виплачує втрачений заробіток і витрати на протезування та санаторно-курортне лікування. Через великі незручності у зв'язку з втратою зору і неможливістю займатися роботою, на якій пропрацював 26 років, С. у серпні 2014</p>	<p>А) батьки, які досягли пенсійного віку; Б) діти потерпілого; В) дружина (чоловік) від попереднього шлюбу.</p> <p>14. Чи встановлено законом мінімальний розмір моральної шкоди? А) ні; Б) лише в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої смертю фізичної особи; В) лише в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.</p> <p>15. Якщо на момент ушкодження здоров'я неповнолітня особа мала заробіток, шкода має бути відшкодована їй виходячи з розміру її заробітку, але не нижче: А) встановленого законом розміру мінімальної заробітної плати; Б) встановленого законом розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян; В) встановленого законом прожиткового мінімуму для працездатних осіб.</p> <p>16. Сума відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого, але не більш як: А) за п'ять років наперед; Б) за три роки наперед; В) за один рік наперед.</p> <p>17. Не мають права зворотної вимоги: А) держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, до цієї особи у разі встановлення в її діях складу кримінального правопорушення за обвинувальним вироком суду щодо неї, який набрав законної сили; Б) батьки, які відшкодували шкоду, завдану їхньою малолітньою або неповнолітньою дитиною; В) держава до фізичної особи, винної у вчиненні кримінального правопорушення, у розмірі коштів, витрачених на лікування особи, яка потерпіла від цього кримінального правопорушення.</p> <p>18. Розмір збитків, що підлягають відшкодуванню потерпілому, визначається відповідно до: А) реальної вартості втраченого майна на момент розгляду справи або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі; Б) реальної вартості втраченого майна на момент прийняття судом рішення про відшкодування; В) вартості втраченого майна на момент завдання шкоди або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі</p> <p>19. Боржником в деліктних зобов'язаннях є: А) особа, яка завдала шкоду; Б) особа, яка зобов'язана відшкодувати шкоду;</p>
--	---	--

	<p>року звернувся до суду з вимогою про компенсацію йому моральної шкоди. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p>	<p>В) особа, яка має право вимагати відшкодування.</p> <p>20. Моральна шкода, завдана смертю фізичної особи, відшкодовується: А) її чоловікові (дружині), батькам (усиновлювачам), дітям (усиновленим), а також особам, які проживали з нею однією сім'єю; Б) її чоловікові (дружині) та дітям (усиновленим); В) особам, які проживали з нею однією сім'єю.</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.
--	--	--

		<p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. 2. Публічна обіцянка винагороди: теоретичні та практичні аспекти. 3. Співвідношення відповідальності "за вину" та відповідальності "без вини": історичний аспект. 4. Розвиток вчення про непереборну силу. 5. Цивільно-правова відповідальність підприємців в римському праві. 6. Цивільно-правова відповідальність підприємців за законодавством європейських країн. 7. Деліктні зобов'язання в римському праві. 8. Вина кредитора в деліктних зобов'язаннях. 9. Відшкодування (компенсація) шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення: теоретичні та практичні аспекти. 10. Відшкодування моральної шкоди: європейський досвід.
<p>Тема 22. Загальні положення цивільного процесуального права України</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття:</p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільного процесу. 2. Поняття, предмет, метод цивільного процесуального права. 3. Джерела цивільного процесуального права України. 4. Поняття цивільного судочинства та його види. 5. Стадії цивільного процесу. 6. Поняття цивільно-процесуальної форми та її значення. 7. Поняття та значення принципів цивільного процесуального права України. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок цивільного процесуального права з іншими галузями права. 2. Система і дія норм цивільного процесуального права у часі і просторі. 3. Система принципів цивільного процесуального права України та їх класифікація. 4. Конституційно-правові принципи цивільного процесу в Україні. 5. Принципи, що закріплені в законодавстві про судочинство. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте відповіді на теоретичні питання для самоконтролю 1. Які види цивільного судочинства передбачені ЦПК України? 2. Дайте визначення цивільного судочинства 3. Охарактеризуйте форми та способи захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів. Чим судова форма захисту суб'єктивних прав відрізняється від інших форм захисту права? 4. Які джерела цивільного процесуального права Ви знаєте? 5. Охарактеризуйте структуру цивільного процесу. Розкрийте суть понять «провадження» та «стадія» цивільного судочинства. 6. Охарактеризуйте предмет науки цивільного процесуального права. 7. Охарактеризуйте предмет і метод цивільного процесуального права як галузі права. 8. Розкрийте правила дії процесуального закону в часі, просторі та відносно кола осіб. 9. Розкрийте роль і значення основних засад (принципів) цивільного процесуального права як основи правової галузі, в якій вони функціонують та як частини загальної системи принципів права. 10. Назвіть найпоширеніші підстави та критерії класифікації засад (принципів) цивільного процесуального права, наведіть приклади класифікації за кожною підставою. 11. Ознайомтеся та охарактеризуйте роботу А. Х. Гольмстена «Принцип тождества

	<p>в гражданском процессе», яку він захистив у Київському Імператорському Університеті Святого Володимира у 1886 році. Які положення цієї роботи видалися вам найвагомішим внеском у розвиток науки цивільного процесуального права?</p> <p>12. Розкрийте сутність і значення принципу доступності правосуддя. Охарактеризуйте положення ЦПК України, в яких розкрито зміст принципу доступності. Ознайомтеся із роботою Н. Ю. Сакари «Проблеми доступності правосуддя в цивільних справах».</p> <p>13. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі Наталії Михайленко проти України. Які елементи забезпечують право на доступ до суду в порядку цивільного судочинства? Чи можуть законом бути встановлені обмеження права на доступ до суду?</p> <p>14. Охарактеризуйте принцип змагальності цивільного судочинства. Проаналізуйте, які елементи принципу змагальності закріплено в чинному ЦПК України.</p> <p>2. Виконайте тестові завдання</p> <p>1. Що є метою цивільного судочинства?</p> <p>a) захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави;</p> <p>b) захист інтересів держави, прав та інтересів юридичних осіб;</p> <p>c) справедливий, неупереджений і своєчасний розгляд та вирішення цивільних справ;</p> <p>d) розгляд та вирішення цивільних справ з метою встановлення справедливості.</p> <p>2. Яке з наведених визначень цивільного процесу найбільш точно і повно розкриває його сутність?</p> <p>a) система процесуальних дій суду та учасників процесу, змістом якої є їхні права та обов'язки;</p> <p>b) діяльність із розгляду та вирішення цивільних справ;</p> <p>c) захист та охорона порушених цивільних прав;</p> <p>d) діяльність суду, учасників процесу, інших правоохоронних органів із розгляду та вирішення цивільних справ.</p> <p>3. Яке з наведених визначень предмету цивільного процесуального права більш точно і повно розкриває його сутність?</p> <p>a) це суспільні відносини, які виникають між судом та учасниками процесу під час здійснення правосуддя;</p> <p>b) це суспільні відносини між позивачем і відповідачем;</p> <p>c) це суспільні відносини між порушником права та заявником;</p> <p>d) правові відносини між судом і заявником у цивільній справі.</p> <p>4. Якими нормативно-правовими актами має керуватися суд у своїй діяльності:</p> <p>a) Конституцією України, законами України та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють процесуальну діяльність, а також міжнародними договорами,</p>
--	--

		<p>згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;</p> <p>b) тільки законами та міжнародними договорами;</p> <p>c) будь-якими нормативно-правовими актами, ухваленими в установленому законом порядку;</p> <p>d) тільки ЦПК України, який містить норми, що регулюють цивільні процесуальні правовідносини.</p> <p>5. Які положення закону має застосувати суд, якщо під час розгляду справи було внесено зміни до ЦПК України?</p> <p>a) ті, які є чинними на момент вчинення процесуальних дій;</p> <p>b) ті, які були чинними на момент відкриття провадження у справі;</p> <p>c) ті, які були чинними на момент відкриття провадження у справі, якщо закон, який встановлює нові обов'язки, скасовує чи звужує права, належні учасникам цивільного процесу, чи обмежує їх використання;</p> <p>d) суд має керуватися тими нормами закону, які будуть чинними на момент ухвалення ним рішення у справі.</p> <p>6. Які з наведених проваджень характеризують діяльність суду як вид цивільного судочинства?</p> <p>a) позовне, наказне й окреме провадження;</p> <p>b) провадження у суді першої інстанції, перегляд судових рішень, виконавче провадження;</p> <p>c) позовне, заочне, наказне, окреме, провадження у справах за участю іноземців;</p> <p>d) позовне, апеляційне, касаційне, провадження з перегляду судових рішень за нововиявленими та винятковими обставинами.</p> <p>7. Чи застосовується судами України Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод під час розгляду і вирішенні справ у порядку цивільного судочинства?</p> <p>a) так, оскільки вона є ратифікованою в порядку, передбаченому Конституцією України;</p> <p>b) ні, судами України застосовуються тільки рішення ЄСПЛ, в якому вони застосовують положення Конвенції;</p> <p>c) вона застосовується в разі участі у справі іноземців;</p> <p>d) ні, суди України в своїй діяльності керуються виключно національним законодавством.</p> <p>8. Якою мовою може здійснюватися цивільне судочинство?</p> <p>a) державною мовою;</p> <p>b) державною мовою або мовою більшості населення, яке проживає на відповідній території;</p> <p>c) державною, російською чи іншою регіональною мовою;</p> <p>d) державною або іншою мовою, якою володіють обидві сторони.</p> <p>9. Який принцип цивільного судочинства буде порушено, якщо від судді будуть вимагати пояснень з питань, які були предметом обговорення в нарадчій кімнаті?</p> <p>a) незалежності суддів;</p>
--	--	--

		<p>b) змагальності; c) гласності судового процесу; d) верховенства права.</p> <p>10. В чому полягає сутність засади (принципу) доступності цивільного судочинства як складової конституційного права особи «на суд»?</p> <p>a) кожна особа має право звернутися до суду у порядку, встановленому ЦПК України для захисту своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів; b) кожна особа має право звернутися до суду у випадках, встановлених законом, для захисту своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів; c) кожна особа має право звернутися до суду з позовом, складеним регіональною мовою або мовою меншин; d) суд не може відмовити у правосудді, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їхні права і свободи порушено або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав і свобод.</p>
<p>Тема 23. Правовий статус учасників судового процесу</p>	<p>Семінарське заняття: Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин, їх класифікація, права та обов'язки. 2. Учасники судового процесу. 3. Цивільна процесуальна правоздатність та цивільна процесуальна дієздатність. 4. Склад суду. Визначення складу суду. 5. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Наслідки відводу суду (судді). 6. Склад учасників справи. Права та обов'язки учасників справи. 7. Поняття сторін в цивільному процесі. Характеристика процесуальних прав та обов'язків сторін. 8. Поняття та види третіх осіб у судовому процесі. 9. Представники. Участь у справі представника. 10. Інші учасники судового процесу. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення захисту прав малолітніх або неповнолітніх осіб під час розгляду справи. 2. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. 3. Законні представники. 4. Особи, які можуть бути представниками. 5. Особи, які не можуть бути представниками. 6. Документи, що підтверджують повноваження представників. 7. Призначення або заміна законного представника судом. 8. Повноваження представника в суді. 	<p>Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5–7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учасники судового процесу, їх класифікація 2. Спеціальні права та обов'язки позивача і відповідача. 3. Характеристика третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмету спору. 4. Характеристика третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору. 5. Правовий статус представника. <p>Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. <i>Представником у суді не може бути:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) один із співучасників за дорученням інших співучасників; b) особа, над якою встановлено опіку; c) адвокат; d) суддя як законний представник. <p>2. <i>Прокурор пред'являє позов до суду шляхом подання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) протесту; b) позовної заяви; c) скарги; d) письмового висновку.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Помічник судді. 2. Секретар судового засідання. 3. Судовий розпорядник. 4. Свідок. Особи, які не можуть бути допитані як свідки. 5. Експерт. 6. Експерт з питань права. 7. Спеціаліст. Перекладач. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. <i>Сторонами у судовому процесі є:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) позивач, відповідач і третя особа ; b) позивач, відповідач і суддя; c) прокурор і адвокат; d) позивач і відповідач. 4. <i>Процесуальне правонаступництво відбувається у разі заміни:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) неналежного позивача; b) особи у відносинах, щодо яких виник спір; c) судді у зв'язку із задоволенням його клопотання про відвід; d) неналежного відповідача. 5. <i>Законним представником у суді є:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) опікун; b) юрисконсульт; c) адвокат; d) будь-яка повністю дієздатна особа. 6. <i>Прокурор не має право:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) збільшувати розмір позовних вимог; b) змінювати підставу позову; c) укладати мирову угоду; d) відмовлятися від позову. 7. <i>Процесуальне правонаступництво не допускається у разі:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) стягнення аліментів; b) переведення боргу; c) уступки права вимоги; d) реорганізації юридичної особи. 8. <i>Чи може свідок відмовитися від дачі показань:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) так, але лише за згодою особи, за заявою якої було викликано цього свідка; b) так, у будь-якому разі; c) ні, у будь-якому разі; d) так, але лише у випадках, встановлених законом. <p>Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна;
--	---	--

		<p>ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».</p> <p>8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».</p> <p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С-petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад і характеристика інших учасників судового процесу. 2. Експерт з питань права як інший учасник судового процесу. 3. Процесуальна співучасть у цивільному процесі. 4. Підстави та форми участі в цивільному процесі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. 5. Підстави та форми участі прокурора у цивільному процесі. 6. Процесуальні права органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. <p>Підготуйте словник з основних термінів: Позивач, відповідач, співучасть, активна співучасть, пасивна співучасть, змішана співучасть, підстави процесуальної співучасті, треті особи, треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмету спору, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору, належний відповідач, процесуальне правонаступництво, представництво, факультативне представництво, обов'язкове представництво, експерт, експерт з питань права, спеціаліст,</p>
--	--	--

		перекладач, судовий розпорядник, помічник судді, секретар судового засідання.
Тема 24. Цивільна юрисдикція	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 25. Докази та доказування	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 26. Процесуальні строки. Судові витрати	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 27. Наказне провадження	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 28. Позовне провадження	<p>Семінарське заняття: Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і суть позовного провадження. 2. Поняття позову. Види позовів. 3. Підстави і види забезпечення позову. 4. Заяви по суті справи, їх види. 5. Позовна заява, її зміст і форма. Документи, що додаються до позовної заяви. 6. Пред'явлення позову. 7. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження у справі. 8. Відкриття провадження у справі. 9. Підготовче провадження. 10. Завдання і строки розгляду справи по суті. 11. Участь у судовому засіданні в режимі відео конференції. 12. Відкриття розгляду справи по суті. 13. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. 14. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зустрічне забезпечення. 2. Скасування зустрічного забезпечення. 3. Скасування заходів забезпечення позову. 4. Захист відповідача від пред'явленого позову. 5. Відзив, заперечення та зустрічний позов. 6. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. 7. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду. 8. Підготовче засідання та порядок його проведення. 9. Судові рішення у підготовчому засіданні. 10. Врегулювання спору за участю судді. 11. Порядок призначення та проведення врегулювання спору за участю судді. 12. Особливості позовного провадження у справах про визнання необгрунтованими активів та їх витребування. 	<p>Завдання 1. Які категорії справ розглядаються в порядку позовного провадження цивільного судочинства? Які критерії застосовуються для виокремлення певної категорії справ? Визначте кілька найактуальніших категорій справ позовного провадження та проаналізуйте особливості їх розгляду і вирішення. Знайдіть у Єдиному державному реєстрі судових рішень рішення судів першої інстанції за різними видами позовів: три рішення суду, ухвалені у справі за позовом про присудження; три — за позовом про визнання; і три — за перетворювальним позовом. Порівняйте їх. Яке значення має класифікація позовів?</p> <p>Завдання 2. Чи може суд вийти за межі позовних вимог? Знайдіть в Єдиному державному реєстрі судових рішень судові рішення, в яких зауважено про те, що «в рішенні суду по справі не ухвалено рішення щодо якоїсь із заявлених правових вимог»; «в рішенні суду вийшов за межі позовних вимог». Проаналізуйте їх, а також способи усунення зазначених недоліків.</p> <p>Завдання 3. Знайдіть кілька ухвал суду про забезпечення позову та проаналізуйте їх. Підготуйте заяву про забезпечення позову. Які вимоги до змісту та форми такої заяви? Чи може суд з власної ініціативи забезпечити позов або застосувати ефективніший спосіб забезпечення позову, ніж визначено в заяві?</p> <p>Завдання 4. Чи має бути призначено судове засідання для розгляду заяви про забезпечення позову до раніше призначеної дати судового засідання у справі з вирішенням питання щодо забезпечення позову, чи така заява має розглядатися як клопотання у судовому засіданні під час розгляду справи на загальних підставах? Підготуйте ухвалу про забезпечення позову.</p> <p>Завдання 5. Проаналізуйте норми ЦПК України, присвячені забезпеченню позову. Подумайте, коли набирає законної сили ухвала суду про забезпечення позову: чи має значення момент ознайомлення сторін (зокрема відповідача) з фактом постановлення зазначеної ухвали; момент відкриття виконавчого провадження з її виконання (у разі якщо вона потребує примусового виконання); момент внесення</p>

		<p>відомостей про неї до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»), якщо, наприклад, накладено арешт на нерухомість? Чи має значення оскарження цієї ухвали? Коли слід пред'являти її до виконання (подавати в державну виконавчу службу) у випадку її оскарження?</p> <p>Завдання 6. У багатьох судових рішеннях процесуальні дії позивача, спрямовані на зміну в будь-який спосіб тексту позовної заяви, суд називає не «зміна підстави позову», «зміна предмета позову» або «збільшен- ня/зменшення розміру позовних вимог», а «уточнення позовних вимог». Своє бачення співвідношення правових понять «зміна підстави/ предмета позову» і «уточнення позовних вимог» виклав О. С. Снідевич у статті «Зміна позову в цивільних справах, що виникають із земельних правовідносин» (Університетські наукові записки. — 2006. — № 1 (17). — С. 113—118 Електронний ресурс — Режим доступу: www.univer.km.ua/jomal.php). Проаналізуйте висновки автора і на підставі них зробіть власні, яким чином слід співвідносити зазначені поняття.</p> <p>Завдання 7. 7. Складіть порівняльну таблицю за таким зразком.</p> <table border="1" data-bbox="1018 1077 1503 1384"> <thead> <tr> <th></th> <th>Оскарження ухвали про забезпечення позову</th> <th>Скасування заходів забезпечення позову</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Яким</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Строки подання заяви</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. Суд, до якого</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. Наявність спеціальних умов</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Оскарження ухвали про забезпечення позову	Скасування заходів забезпечення позову	1. Яким			2. Строки подання заяви			3. Суд, до якого			4. Наявність спеціальних умов		
	Оскарження ухвали про забезпечення позову	Скасування заходів забезпечення позову															
1. Яким																	
2. Строки подання заяви																	
3. Суд, до якого																	
4. Наявність спеціальних умов																	
<p>Тема 29. Окреме провадження</p>	<p>Практичне заняття: Ситуаційна задача 1. <i>Фабула задачі:</i> До гр. Петрова пред'явлено позов про поділ домоволодіння, отриманого в порядку спадкування після смерті батька. Враховуючи, що гр. Петров страждає важким хронічним психічним захворюванням і за станом здоров'я не може брати участі у судовому процесі самостійно, його дружина звернулася для консультації до юриста. Завдання: <i>Виступіть у ролі юриста і надайте гр. Петровій відповідну консультацію. Чи може дружина Петрова представляти інтереси чоловіка у судовому процесі? Підготуйте алгоритм наступних дій дружини, гр. Петрова та юриста.</i></p> <p>Ситуаційна задача 2. <i>Фабула задачі:</i> Радченко звернулася в Дніпровський районний суд м. Києва з заявою про визнання її чоловіка Радченка обмежено дієздатним на тій підставі, що</p>	<p>Завдання 1. Підготуйте заяву про усиновлення. Які вимоги встановлено ЦПК України для даної заяви? Хто буде заявниками та заінтересованими особами у таких справах? Чи обов'язкова участь органів опіки та піклування у таких справах?</p> <p>Завдання 2. Підготуйте заяву про встановлення факту проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу. Хто може бути заявниками та заінтересованими особами у таких справах? Чи обов'язкова участь нотаріуса, якщо встановлення цього факту необхідно для оформлення спадкових справ заявника?</p> <p>Завдання 3. Знайдіть в Єдиному державному реєстрі судових рішень декілька ухвал про залишення заяви без розгляду, якщо під час розгляду справи в порядку окремого провадження виник спір про право, та проаналізуйте їх. Які саме</p>															

¹ Під спеціальними умовами мається на увазі, наприклад, отримання згоди позивача або неповідомлення особи, щодо якої вжито заходи забезпечення позову тощо.

	<p>він систематично зловживає алкогольними напоями і не приносить додому заробітну плату. У судовому засіданні представник органа опіки і піклування дав висновок: заява Радченко підлягає задоволенню, тому що заробітна плата дружини невелика, у родині двоє неповнолітніх і одна малолітня дитина, поведінка чоловіка ставить родину в скрутне матеріальне становище. Радченко в судове засідання не з'явився, хоча був повідомлений завчасно належним чином. Суд визнав Радченка обмежено дієздатним.</p> <p>Завдання: Чи правильно вирішив суд? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>Підготуйте проект заяви від імені дружини про визнання її чоловіка обмежено дієздатним. Поясніть правові наслідки визнання особи обмежено дієздатною.</p> <p>Ситуаційна задача 3. <i>Фабула задачі:</i> Свій день народження Суський вирішив відсвяткувати разом із друзями на морі. В ніч на 16 липня 2017 р. внаслідок аварії катер затонув. Серед врятованих Суського не було, у місці його проживання відомостей про те, де він знаходиться не має. Дружина Суського звернулася до суду із заявою про встановлення факту смерті чоловіка, у зв'язку з необхідністю призначення пенсії дітям в разі втрати годувальника. Суд розглянув справу й установив факт смерті Суського.</p> <p>Завдання: Чи правильне рішення суду?</p> <p>Навчальні завдання: Завдання 1. 1. Підготуйте заяву про усиновлення дитини іноземцями. 2. Підготуйте заяву про усиновлення повнолітньої особи. 3. Підготуйте заяву про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичної особи.</p> <p>Завдання: Які вимоги встановлено законом для таких заяв? Поясніть процесуальні особливості розгляду даних заяв.</p> <p>Завдання 2. Опрацюйте в Єдиному державному реєстрі судових рішень ухвали про залишення заяви без розгляду, якщо під час розгляду справи у порядку окремого провадження виник спір про право та проаналізуйте їх.</p> <p>Завдання: Які саме підстави зумовили виникнення спору про право між учасниками справи? Чи спір було виявлено впродовж розгляду справи чи у вирішенні питання про її відкриття? Чи є процесуальні наслідки виявлення спору на різних стадіях провадження у справі?</p>	<p>підстави зумовили виникнення спору про право між учасниками справи?</p> <p>Завдання 4. Підготуйте заяву про надання права на шлюб. Хто може бути заявником в цій справі? Хто має бути заінтересованою особою?</p>
<p>Тема 30. Судові рішення</p>	<p>Практичне заняття: Ситуаційна задача 1: <i>Фабула задачі:</i> Деснянський районний (місцевий) суд розглянув позов Трохима до Ольгович про визнання недійсним договору купівлі-продажу квартири. Рішенням суду від 21.06.2018 року позов було задоволено.</p> <p>Завдання: В який суд, в якому порядку і в якій строки може бути оскаржене дане рішення ?</p>	<p>Завдання 1. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справах Світлани Нуменко проти України, Ромашов проти України та Олександр Шевченко проти України. Сформулюйте основні положення принципів юридичної визначеності та остаточності судових рішень в практиці ЄСПЛ. Як пов'язується виконання судових рішень із правом особи на суд в рішенні ЄСПЛ в справі Олександр Шевченко проти України? Як у своєму рішенні у справі Світлани Науменко</p>

	<p>Ситуаційна задача 2: <i>Фабула задачі:</i> Рішенням Бориспільського районного (місцевого) суду від 12.05.2017 р. було відмовлено у задоволенні позову Немировича до Маркіної про повернення боргу. Рішення не було оскаржене в апеляційному порядку. 10.02.2018 р. Немирович звернувся до касаційного суду зі скаргою про визнання рішення незаконним. Завдання: Чи дотримані Немировичем норми законодавства?</p> <p>Ситуаційна задача 3: <i>Фабула задачі:</i> Місцевий суд задовольнив позов Калініної А.І. до Калініна П.П. про розірвання шлюбу. В рішенні суду вказано, що причиною розпаду сім'ї є постійне зловживання відповідачем спиртними напоями, бійки та скандали, неповажне ставлення до дружини. Калінін П.П. подав апеляційну скаргу на це рішення, пояснюючи, що проти рішення суду про розірвання шлюбу він не заперечує, але вважає неправильними мотиви, якими керувався суд, задовольняючи позов. Крім того, у справі немає ніяких доказів, що підтверджували б зловживання відповідачем спиртними напоями та негативну поведінку в сім'ї. Суддя ухвалою відмовив у прийнятті скарги. В ухвалі зазначалося, що Калінін П.П. проти рішення суду заперечень не має і по суті згоден з рішенням. Завдання: Чи правильно вчинив суддя?</p> <p>Ситуаційна задача 4: <i>Фабула задачі:</i> Подружжя Кравчиків пред'явило позов до Тарасюка про визнання дійсним договору довічного утримання та про визнання права власності на жилий будинок. Позивачі зазначали, що на прохання Кальченко, сестри відповідача, яка мала потребу в сторонньому догляді, була укладена угода про довічне утримання. За цією угодою подружжя Кравчиків зобов'язалося утримувати Кальченко, а остання передала їм у власність жилий будинок. Договір не був нотаріально посвідчений, але його умови були повністю виконані (що підтвердили свідки у судовому засіданні). У зв'язку з тим, що відповідач звернувся до нотаріуса із заявою про право власності в порядку спадкування на майно померлої Кальченко, позивачі просили визнати дійсним договір довічного утримання і на його підставі визнати за ними право власності на будинок. Позов було задоволене. Тарасюк звернувся до апеляційного суду зі скаргою. Завдання: Вирішіть справу.</p> <p>Ситуаційна задача 5: <i>Фабула задачі:</i> Рішенням місцевого суду відмовлено в позові Шляпченко Г.Д. до підприємства "Перемога" про поновлення на роботі.</p>	<p>проти України ЄСПЛ пояснив принцип остаточності рішення суду? Чи можливі відхилення від даного принципу, якщо так, то яким чином?</p> <p>Завдання 2. Проаналізуйте роботи П. П. Заворотька і М. Й. Штефана «Судове рішення»², Г. В. Фазикош «Судове рішення в цивільному судочинстві»³, а також інші, присвячені питанням судових рішень у цивільному процесі.</p> <p>Завдання 3. Знайдіть в Єдиному державному реєстрі судових рішень судові рішення, в яких зауважено про те, що «в рішенні суду по справі не ухвалено рішення щодо якоїсь із заявлених правових вимог»; «в рішенні суд вийшов за межі позовних вимог». Проаналізуйте їх, а також способи усунення зазначених недоліків.</p>
--	---	---

² Заворотько П. П. Судове рішення / П. П. Заворотько, М. Й. Штефан. — К. : Вид-во КДУ, 1971.- 188 с.

³ Фазикош Г. В. Судове рішення в цивільному судочинстві [Текст] : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Фазикош Ганна Василівна; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

	<p>В апеляційній скарзі Шляпченко Г.Д. просив рішення місцевого суду скасувати і ухвалити нове – поновити його на посаді водія. Додатково він зазначав, що по найму працював у відповідача водієм. Був звільнений за прогул без поважних причин. В день, коли він був відсутній на роботі – хворів. Просив місцевий суд витребувати із лікарні лист непрацездатності, проте в задоволенні клопотання було відмовлено. Лист непрацездатності йому не видали.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p>																						
<p>Тема 15. Перегляд судових рішень</p>	<p>Семінарське заняття: Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність апеляційного провадження. 2. Право апеляційного оскарження. 3. Строк на апеляційне оскарження. 4. Форма і зміст апеляційної скарги, порядок її подання. 5. Відкриття апеляційного провадження. 6. Апеляційний розгляд. 7. Повноваження суду апеляційної інстанції. 8. Постанова суду апеляційної інстанції. 9. Поняття та сутність касаційного провадження. 10. Право касаційного оскарження. 11. Строк на касаційне оскарження. 12. Форма і зміст касаційної скарги, порядок її подання. 13. Касаційний розгляд. 14. Повноваження суду касаційної інстанції. 15. Постанова суду касаційної інстанції. 16. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. <p>Додаткові запитання для підготовки до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суди апеляційної інстанції. 2. Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги. 3. Відмова у відкритті апеляційного провадження. 4. Відзив на апеляційну скаргу. 5. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції. 6. Особливості розгляду в апеляційному порядку окремих категорій справ. 7. Суд касаційної інстанції. 8. Відкриття касаційного провадження. 9. Строк подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Форма і зміст заяви. 10. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. 	<p>Завдання 1. Складіть порівняльну схему-таблицю двох різних проваджень із перегляду судових рішень — апеляційного та касаційного — за запропонованим прикладом.</p> <table border="1" data-bbox="1018 638 1503 907"> <thead> <tr> <th></th> <th>Апеляційне провадження</th> <th>Касаційне провадження</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Суб'єкти</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Об'єкти</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Підстави</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Строки</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Порядок</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Повноваження</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Виділіть загальні й особливі ознаки цих проваджень. Проаналізуйте дані судової статистики: скільки рішень та ухвал судів першої інстанції оскаржуються до судів апеляційної та касаційної інстанції? Яка частка цих скарг задовольняється судами вищих інстанцій? Чи є ефективною система перегляду судових рішень судами апеляційної та касаційної інстанції?</p> <p>Завдання 2. Знайдіть в Єдиному державному реєстрі судових рішень кілька ухвал різних судів апеляційної інстанції про відмову у відкритті апеляційного провадження. Які є підстави для відмови у відкритті апеляційного провадження? Чи оскаржувалися в касаційному порядку знайдені вище ухвали судів апеляційної інстанції про відмову у відкритті провадження у справі? Які підстави та порядок оскарження ухвал апеляційного суду? Підготуйте касаційну скаргу на будь-яку із знайдених ухвал апеляційного суду про відмову у відкритті провадження у справі.</p> <p>Завдання 3. Знайдіть в Єдиному державному реєстрі судових рішень і проаналізуйте ухвали суду касаційної інстанції про повне або часткове скасування рішення суду і передачу справи на новий розгляд до суду першої або апеляційної інстанції. Узагальніть підстави для скасування судових рішень судів першої та апеляційної інстанції, які зазначено в знайдених вами ухвалях. Які саме порушення норм процесуального права унеможливають встановлення фактичних обставин і мають значення для правильного вирішення справи та найчастіше стануть підставами для скасування судового рішення?</p>		Апеляційне провадження	Касаційне провадження	Суб'єкти			Об'єкти			Підстави			Строки			Порядок			Повноваження		
	Апеляційне провадження	Касаційне провадження																					
Суб'єкти																							
Об'єкти																							
Підстави																							
Строки																							
Порядок																							
Повноваження																							

		<p>Завдання 4. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі Брумареску проти Румунії та у справі Трегубенко проти України. Поясніть, у чому саме, на думку ЄСПЛ, полягає принцип юридичної визначеності судового рішення. Охарактеризуйте участь Генерального прокурора Румунії в цій справі та його права, визначені ЦПК Румунії. В чому полягає право на доступ до суду, як воно співвідноситься з правом на оскарження судових рішень? Проаналізуйте механізм провадження з перегляду судового рішення у порядку нагляду та його роль у цивільному судочинстві.</p>
Тема 32. Виконання судових рішень у цивільних справах. Судовий контроль за виконанням судових рішень	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 33. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорування рішень міжнародних комерційних арбітражів	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 34. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 35. Відновлення втраченого судового провадження	Виноситься на самостійне вивчення	
Тема 36. Провадження у справах за участю іноземних осіб	Виноситься на самостійне вивчення	

Основні інформаційні джерела

З боку здобувачів вищої освіти:	наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet.
З боку науково-педагогічних працівників та навчального закладу:	наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet, використання доступних освітніх он-лайн

	платформ, відповідне навчально-методичне забезпечення (навчальна та робоча програма навчальної дисципліни «Цивільне право та процес», плани-конспекти проведення занять, методичні розробки організації самостійної та роботи здобувачів вищої освіти, тестові завдання для проведення поточного та підсумкового контролю засвоєння теоретичних знань, тощо.
--	--

Рекомендовані джерела інформації (література):

Цивільне право:

1. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.
2. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2022. 640 с.
3. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 1. Загальна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 796 с.
4. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 2. Особлива. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.
5. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 220 с.
6. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 2 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 250 с.
7. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
8. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 232 с.
9. Шишка Р.Б. Спадкове право в Україні: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 15.09.2021 / за заг. ред. В.Теремецького. К. : Професіонал, 2021. 1158 с.

Цивільний процес:

1. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 768 с.
2. Цивільний процес : навч. посіб. / [О. Г. Бортнік, О. Л. Зайцев, В. А. Кройтор та ін.] ; за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2022. – 336 с.
3. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
4. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.
5. Цивільний процес : навч. посіб. для підготовки студентів 3-го та 4-го курсів бакалаврату літо 2022 року / [уклад. К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.] ; за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. – Харків : ТОВ «Оберіг», 2020. – 229 с. – Електронне видання. – <https://nlu.edu.ua/depart/kafedra-czyvylnoho-proczesu/>.

6. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханік-Посполітак. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ : ВД «Дакор», 2019. – 274 с.
7. Цивільний процес. Підручник. / С. В. Васильєв – К.: Алерта, 2019. – 506 с.
8. Фазикош В.Г., Булеца С.Б., Заборовський В.В., Феннич В.П. Цивільний процес : підручник. Вид. дім "Гельветика", 2022. 932 с.
9. Васильєв С. В. Цивільний процес: підруч. К.: Алерта, 2019. 506 с.
10. Цивільний процес (загальна частина) : навч. посіб. 2-е вид., доп. і перероб. / кер. авт. кол. А.В. Коваленко. Дніпро : ДДУВС; Ліра ЛТД, 2017. 192 с.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення навчальної дисципліни досягається за допомогою наступних складових:

- 1) здобувач вищої освіти має погодитися на дотримання принципів академічної доброчесності;
- 2) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- 3) посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- 4) надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- 5) засвоєння тем пропущених лекційних занять здійснюється шляхом відпрацювання здобувачем вищої освіти (співбесіда, реферат, презентація, доповідь тощо). Пропущені практичні та (або) семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, та незадовільні оцінки здобувач вищої освіти відпрацьовує науково-педагогічному працівникові згідно з графіком консультацій до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі групи.

Оцінювання навчальної дисципліни:

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Участь в роботі впродовж семестру/екзамен – 60/40, тобто 100 бальна за семестр:</p> <p>«<i>відмінно</i>» – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«<i>добре</i>» – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>«<i>задовільно</i>» – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і</p>
---	--

	логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; «незадовільно» – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	Написання рефератів, доповідей, презентацій, тощо здійснюється відповідно до запропонованої тематики викладачем, з урахуванням програми навчальної дисципліни.
Семінарські та практичні заняття	Під час проведення семінарів (практичних занять) здобувачі працюють у такому форматі: 1) викладач оголошує вступну промову, перевіряє наявність здобувачів та оголошує навчальні питання заняття; 2) надається можливість оголошення доповідей, рефератів, презентацій тощо; 3) здобувачі відповідають на навчальні питання (практичні завдання), після кожного з них інші здобувачі вносять свої пропозиції та доповнення, а також задають додаткові запитання; 4) викладач підводить підсумки, відповідає на запитання здобувачів, оголошує оцінки та оголошує тему та завдання наступного заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Відсутність невідпрацьованих пропусків занять та незадовільних оцінок, а також наявність більше 50% оцінок на аудиторних заняттях.

Для занесення результатів компетентності здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

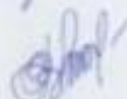
Розробники:

Завідувач кафедри,
Доктор філософії, доцент

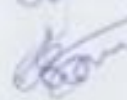
Ангела Калінюк

Професор кафедри,
кандидат юридичних наук, професор

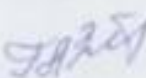
Валентина Мироненко

Професор кафедри,
кандидат юридичних наук, професор

Василь Гончук

Професор кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Лідія Герасимчук

Силабус схвалено на засіданні кафедри цивільного права ННПП
Протокол від 07.07.2025 року, № 15.

Завідувач кафедри
цивільного права ННПП

Ангела КАЛІНЮК